

Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2022 - 2024

Zpracovala:

Ing. Dagmar Prachniarová

Koncepce prorodinné politiky SMOl na roky 2022 – 2024

1	Úvod.....	3
2	Analytická část.....	4
2.1	Vybrané sociálně-demografické ukazatele	4
2.2	Průzkum spokojenosti obyvatel statutárního města Olomouce	11
2.3	Rodinná politika ve městě Olomouci	15
2.3.1	Služby péče o děti	15
2.3.2	Harmonizace pracovního a rodinného života.....	16
2.3.3	Bezbariérový pohyb po městě, bezpečnost pohybu po městě.....	18
2.3.4	Veřejné prostory pro rodiny s dětmi (prostor pro trávení volného času neorganizovaně).....	20
2.3.5	Přímá podpora rodin ze strany města	22
2.3.6	Podpora prorodinných organizací	23
2.3.7	Podpora v bytové oblasti	23
2.4	SWOT analýza.....	24
2.4.1	SWOT analýza – rodiny	24
2.4.2	SWOT analýza – senioři	27
3	Návrhová část.....	28
3.1	Strategický cíl Oblast služeb pro rodiny.....	29
3.2	Strategický cíl Oblast podpory trhu práce a harmonizace rodinného/osobního a pracovního života.....	33
3.3	Strategický cíl Oblast prostoru přátelského rodinám	35
3.4	Strategický cíl Oblast komunikace a spolupráce	38
4	Implementační část	40
4.1	Organizační zajištění	41
4.2	Harmonogram aktivit.....	42
4.3	Struktura akčního plánu.....	43
4.4	Monitorovací indikátory	44
4.5	Vyhodnocení naplňování Koncepce prorodinné politiky	46
5	Závěr	47
6	Seznam použitých zkratk	47
7	Seznam zdrojů.....	48

1 Úvod

Statutární město Olomouc se prarodinnou politikou aktivně zabývá od roku 2014. I za tuto relativně krátkou dobu se podařilo zrealizovat a nastartovat spoustu opatření vedoucích k podpoře příznivého prarodinného klimatu ve městě. Současně došlo k výrazné systematizaci a plánování v oblasti prarodinné politiky. Na rozvoji prarodinné politiky ve městě Olomouci mělo nemalý vliv vítězství v celostátní soutěži vyhlašované MPSV „Obec přátelská rodině“, jejíž prvenství obhájilo město Olomouc v roce 2014, v roce 2017 a 2019, a díky kterému získalo neinvestiční dotaci v celkové výši 6 mil. Kč.

Na rozdíl od prarodinné politiky se město Olomouc proseniorskou politikou zabývá podstatně déle, za tu dobu se v oblasti práce se seniory podařilo prosadit a podpořit spoustu nových a zajímavých aktivit, např. první klub pro seniory SMOI byl otevřen již 9. září 1960. Za svůj proaktivní přístup v podpoře proseniorské politiky získalo město Olomouc v roce 2013 Cenu Rady vlády pro seniory a stárnutí, která byla v tomto roce poprvé vyhlášena a kde se SMOI umístilo na prvním místě. SMOI navíc v roce 2017 získalo i ocenění Obec přátelská seniorům¹, kterou v roce 2017 MPSV vyhlásilo poprvé.

Prarodinná politika města Olomouce má oporu ve Strategickém plánu rozvoje města Olomouce (pro období 2018-2023) v rámci specifického cíle „4.5 Zajistit efektivní koordinaci sociálních a souvisejících služeb, podporovat prarodinná opatření“ a je i součástí vize města Olomouce, ve které se hovoří o tom, že město Olomouc v roce 2030 bude „Bezpečné a dopravně dostupné místo pro život bez bariér, město s rozvinutou sítí sociálních a zdravotních služeb a přátelské rodinám“². Prarodinná politika má oporu i v Plánu udržitelné mobility města Olomouce (PUMMO), který je rovněž úzce spjat se Strategickým plánem rozvoje města Olomouce. PUMMO řeší zajištění udržitelnosti dopravy ve městě ve všech formách včetně řešení parkování a zlepšení bezpečnosti dopravy a bezbariérovosti ve městě“³. Koncepce rodinné politiky SMOI dále navazuje např. na Koncepci rozvoje školství SMOI na období 2021-2025, Koncepci SMOI v oblasti podpory sportu a pohybu na období 2021-2027, Generel cyklistické dopravy, 5. komunitní plán sociálních služeb Olomoucka na období let 2020-2022⁴.

Prarodinná politika jako taková představuje souhrn aktivit a opatření na podporu celé rodiny. Jelikož se jedná o politiku průřezovou, která zasahuje do různých oblastí života, spolupracuje odbor sociálních věcí MMOI (nejen) při tvorbě koncepce prarodinné politiky vždy s odborníky z různých oblastí, kteří jsou součástí pracovní skupiny rodinné politiky. Vytvoření pracovní skupiny rodinné politiky bylo schváleno RMO dne 14. 4. 2015. Pracovní skupina je tvořena zástupci odboru sociálních věcí, odboru školství, odboru dopravy a územního rozvoje, odboru cestovního ruchu, kultury a sportu, zástupců prarodinných neziskových organizací, zástupců Univerzity Palackého v Olomouci, Krajského úřadu Olomouckého kraje a MPSV. Úkolem pracovní skupiny je sledovat a koordinovat plnění cílů

¹ V soutěži Obec přátelská seniorům obsadilo SMOI 2. místo.

² https://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/21_/21874/09-navrhova-cast.cs.pdf

³ Plán udržitelné mobility města Olomouce je dostupný na <https://spokojena.olomouc.eu/>

⁴ Všechny uvedené koncepční materiály jsou k dispozici na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763

a opatření Akčního plánu rodinné politiky, spolupodílet se na tvorbě a vyhodnocování Akčního plánu rodinné politiky SMOL, iniciovat diskusi o potřebách rodin ve městě Olomouci a navrhnout dlouhodobá koncepční i bezprostřední konkrétní opatření, která budou potřeby rodin uspokojovat.

Jak je již výše uvedeno, rodinná politika zaměřuje svou pozornost na celé rodiny. Pro účely tohoto koncepčního materiálu mluvíme o rodině jako o soužití alespoň dvou lidí, o rodinách s dětmi do 26 let, mladých a bezdětných rodinách a rodinách seniorů a se seniory. Problematika rodin a seniorů se specifickými potřebami je dlouhodobě řešena prostřednictvím komunitního plánování sociálních služeb.

Podkladem pro tvorbu Koncepce prorodinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2022-2024 byly zejména výstupy ze SWOT analýzy, výstupy z realizovaného výzkumu spokojenosti obyvatel města Olomouce, zhodnocení naplňování Koncepce prorodinné politiky SMOL na roky 2019-2021, aktuálních sociodemografických údajů a dalších.

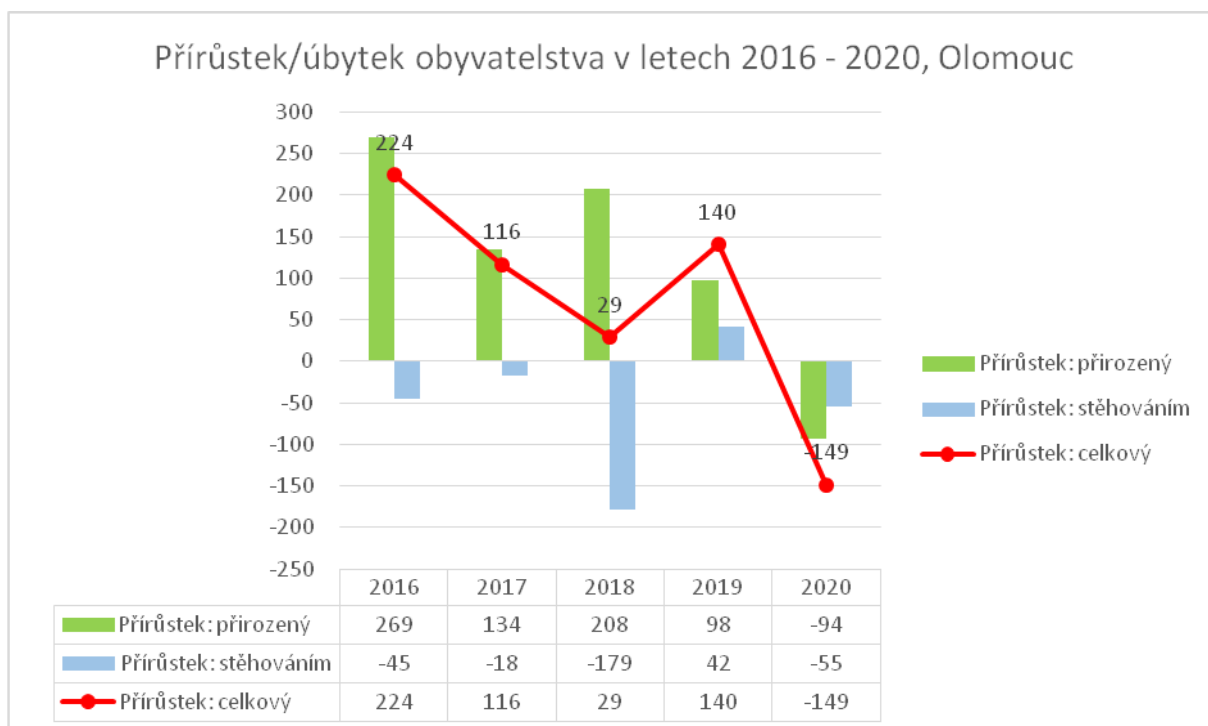
2 Analytická část

V úvodu je nutné poznamenat, že rok 2020 byl poznamenán rozšířením pandemie nemoci COVID-19, což se promítlo a pravděpodobně ještě i promítne do některých sledovaných demografických ukazatelů v oblasti rodinného soužití, např. v počtu sňatků a rozvodů.

2.1 Vybrané sociálně-demografické ukazatele

Město Olomouc obývalo na konci roku 2020 více než sto tisíc obyvatel, přesně 100 514 obyvatel. Od roku 2013 (99 489 obyvatel) počet obyvatel postupně rostl, a to až do roku 2019, kdy na konci roku obývalo Olomouc 100 663 obyvatel. Jedná se o nejvyšší počet obyvatel od roku 2004. Přírůstek/úbytek obyvatel může být způsoben dvěma faktory – migrací obyvatel nebo jejich přirozenou výměnou. Jak zobrazuje graf 1, od roku 2016 do roku 2018 došlo ke snížení celkového přírůstku obyvatel, kdy počet odchozích obyvatel převyšuje počet příchozích. Rok 2019 naopak zaznamenává přírůstek obyvatel jejich přistěhování, nicméně v roce 2020 opět došlo k úbytku obyvatel města Olomouce nejen díky migraci obyvatel, ale také díky tomu, že počet zemřelých převýšil počet narozených (naposledy tomu bylo v roce 2003).

Graf 1 Přírůstek/úbytek obyvatelstva v letech 2016–2020, Olomouc

Zdroj: ČSÚ, 2021

Tabulka 1 Pohyb obyvatel (město Olomouc)

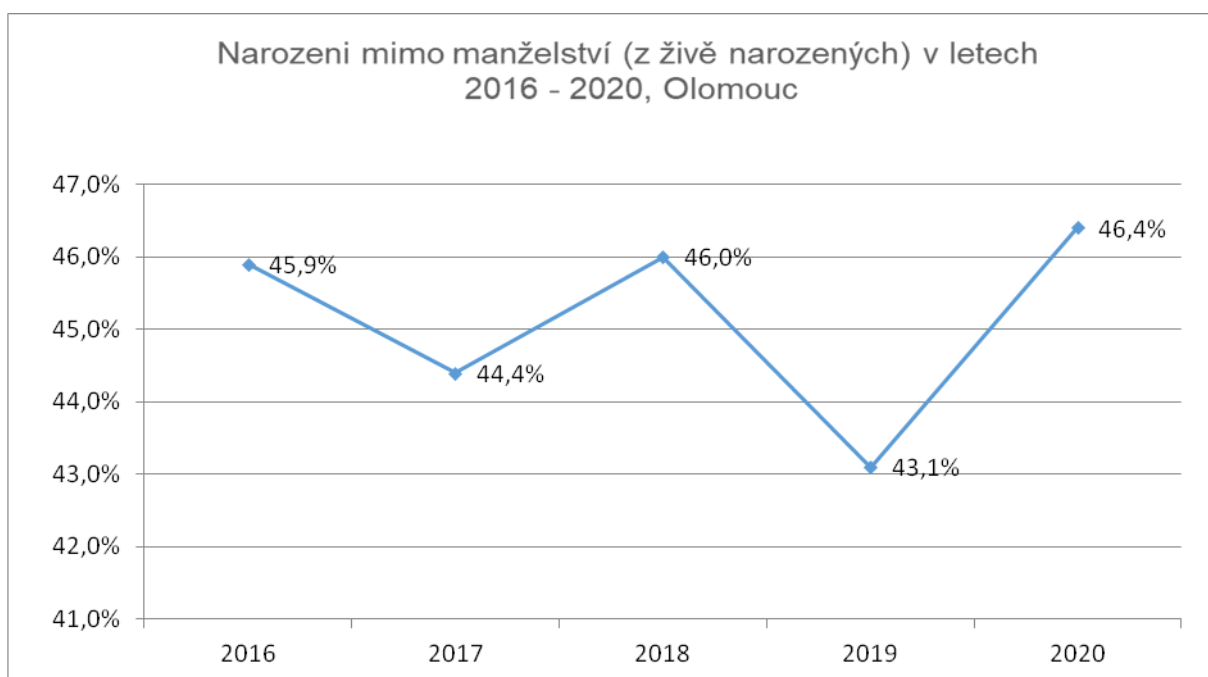
		2016	2017	2018	2019	2020
Živě narození		1 255	1 226	1 262	1 114	1 102
Zemřelí		986	1 092	1 054	1 016	1 196
Přistěhovalí		2 420	2 424	2 416	2 688	2 411
Vystěhovalí		2 465	2 442	2 595	2 646	2 466
Přírůstek (úbytek)	přirozený	269	134	208	98	-94
	stěhováním	-45	-18	-179	42	-55
	celkový	224	116	29	140	-149

Zdroj: ČSÚ, 2021

Počet živě narozených dětí v Olomouci se dlouhodobě pohybuje nad hranicí jednoho tisíce. V roce 2018 bylo živě narozených dětí 1 262, v následujících letech dochází k jejich poklesu, kdy v roce 2020 to bylo 1 102 dětí.

Graf 2 ukazuje podíl dětí narozených mimo manželství v letech 2016 – 2020. Ve sledovaném období se nejméně dětí mimo manželství narodilo v roce 2019 (43,1 %), nicméně v roce 2020 dochází k nárůstu, kdy děti narozené mimo manželství byly zastoupeny ve 46,4 %.

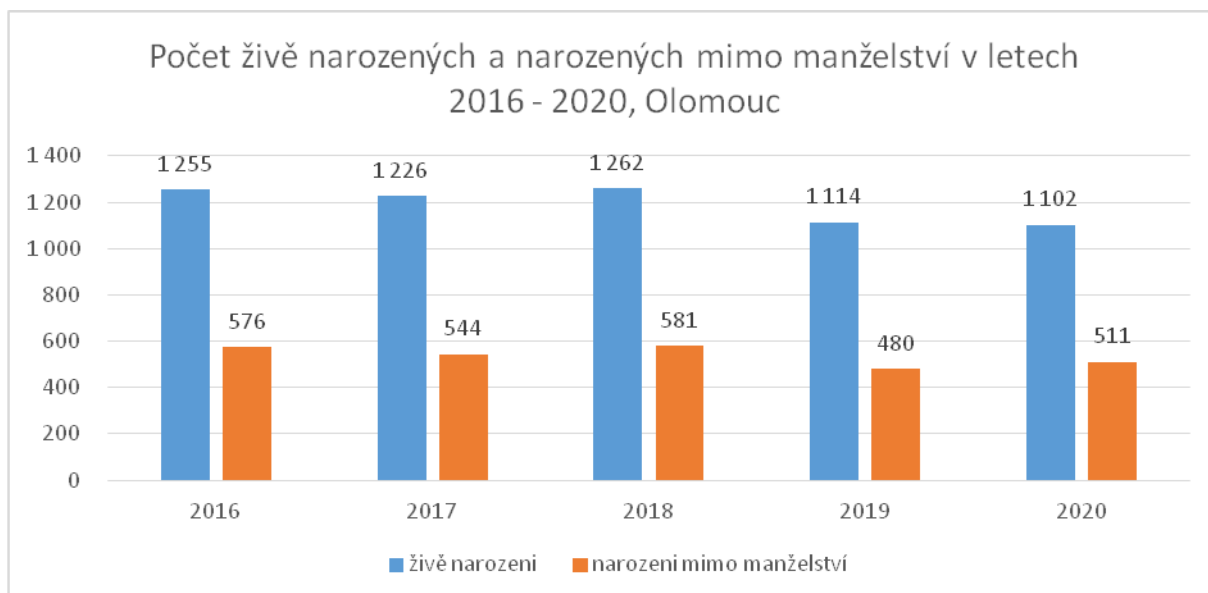
Graf 2 Narození mimo manželství (z živě narozených) v letech 2016–2020, Olomouc

Zdroj: ČSÚ, 2021

Celkové počty živě narozených dětí a dětí narozených mimo manželství ve sledovaných letech zobrazuje graf 3. Ve všech pěti rocích tvořily děti narozené mimo manželství méně než polovinu.

Graf 3 Počet živě narozených a narozených mimo manželství v letech 2016–2020, Olomouc

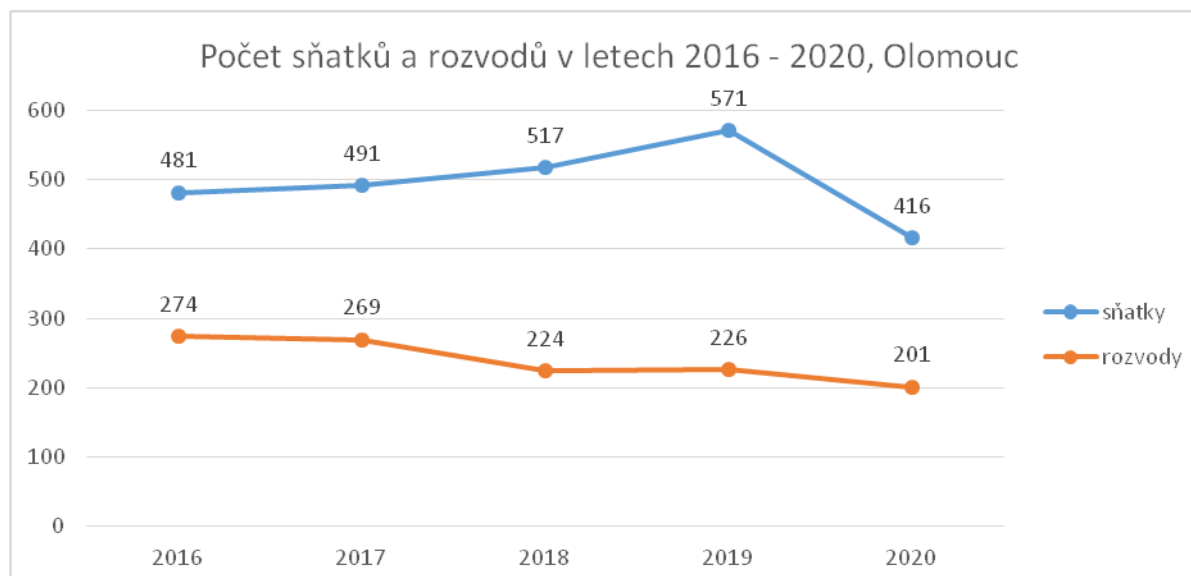

Zdroj: ČSÚ, 2021

Následující graf 4 se věnuje počtu sňatků a rozvodů v Olomouci v letech 2016-2020. Vidíme, že počet sňatků má od roku 2016 až do roku 2019 stoupající tendenci, kdy srovnáním let 2016 a 2019 zjistíme, že v roce 2019 se uskutečnilo o 90 svateb více než v průběhu roku 2016. V roce 2020 pak dochází k prudkému poklesu počtu sňatků na dlouhodobé minimum. To je

způsobeno zejména situací kolem pandemie COVID-19 a mimořádných vládních opatření. Počty rozvodů pak mají spíše klesající charakter. Ve sledovaném období bylo nejméně rozvodů v Olomouci zaznamenáno v roce 2020, kdy se rozvedlo 201 manželství. Naopak nejvíce rozvodů bylo uskutečněno v roce 2016, kdy manželství ukončilo 274 párů.

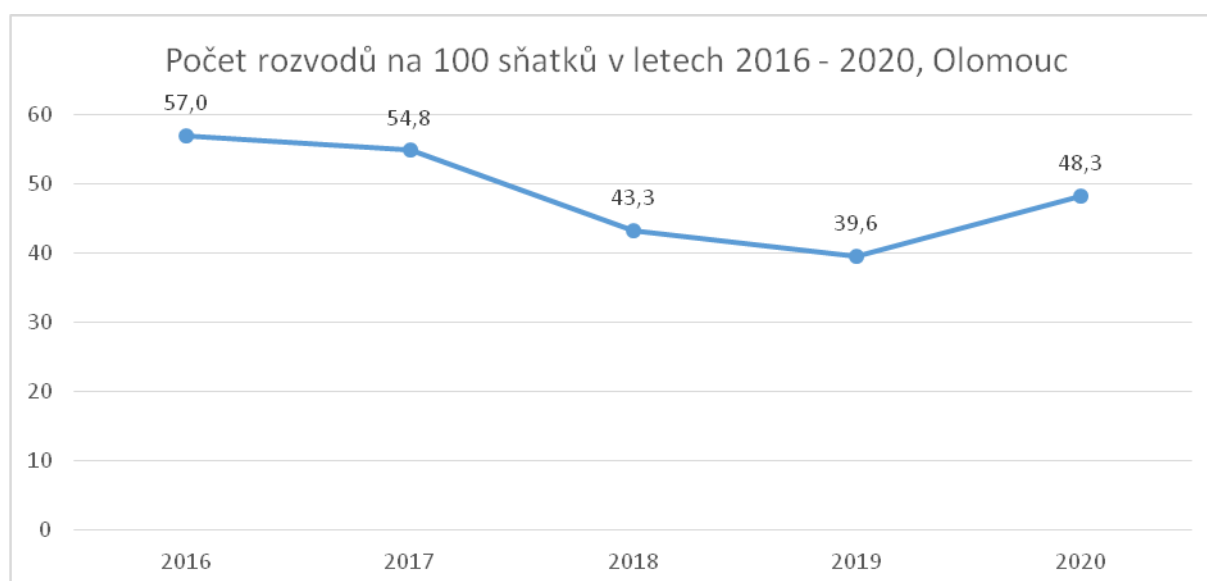
Graf 4 Počet sňatků a rozvodů v letech 2016–2020, Olomouc

Zdroj: ČSÚ, 2021

Následující graf 5 zobrazuje počet rozvodů na 100 sňatků. Data kopírují zjištění z předchozího grafu. Vidíme, že nejvíce rozvodů proběhlo v roce 2016, kdy na 100 sňatků uskutečněných v roce 2016 připadalo 57,0 rozvodů. Naopak nejméně rozvodů (39,6) na 100 sňatků bylo v roce 2019.

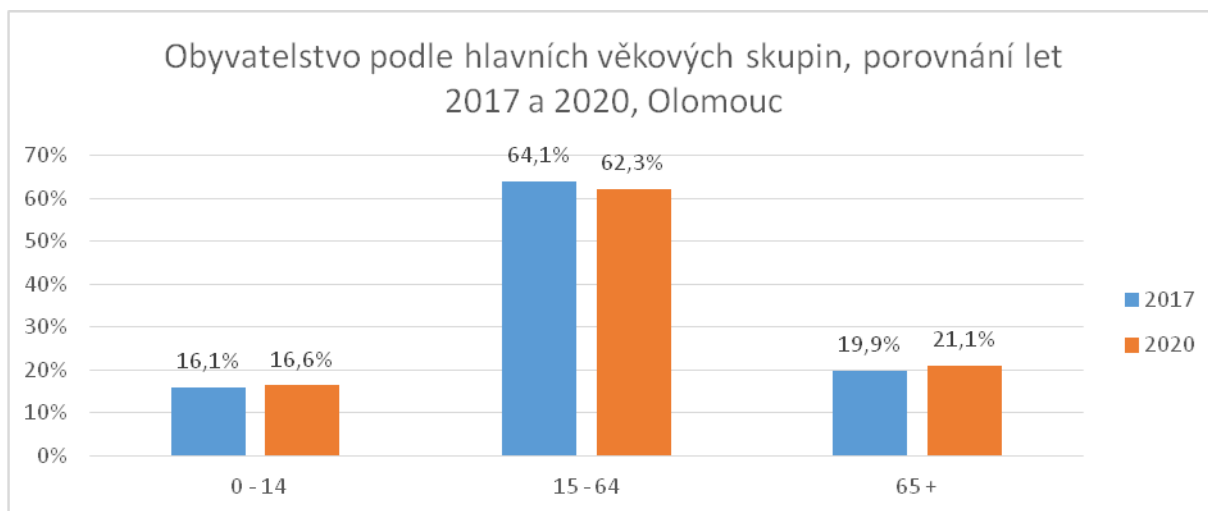
Graf 5 Počet rozvodů na 100 sňatků v letech 2016–2020, Olomouc

Zdroj: ČSÚ, 2021

Následující graf 6 se věnuje srovnání věkového rozložení obyvatel města Olomouce podle tří hlavních věkových skupin v letech 2017 a 2020. Lze pozorovat, že v roce 2020 dochází k mírnému nárůstu počtu obyvatel mladších 14 let oproti roku 2017 (nárůst o 0,5 %). A také v roce 2020 přibylo oproti roku 2017 počet obyvatel starších 65 let (nárůst o 1,2%). Nejvíce zastoupenou skupinou jsou obyvatelé ve věku 15-64 let. V této věkové skupině došlo naopak v roce 2020 k mírnému poklesu oproti roku 2017 (pokles o 1,8 %). Jak pokles či nárůst procentuálního zastoupení hlavních věkových skupin obyvatel Olomouce se pohybuje v řádu jednotek procent a je nízký.

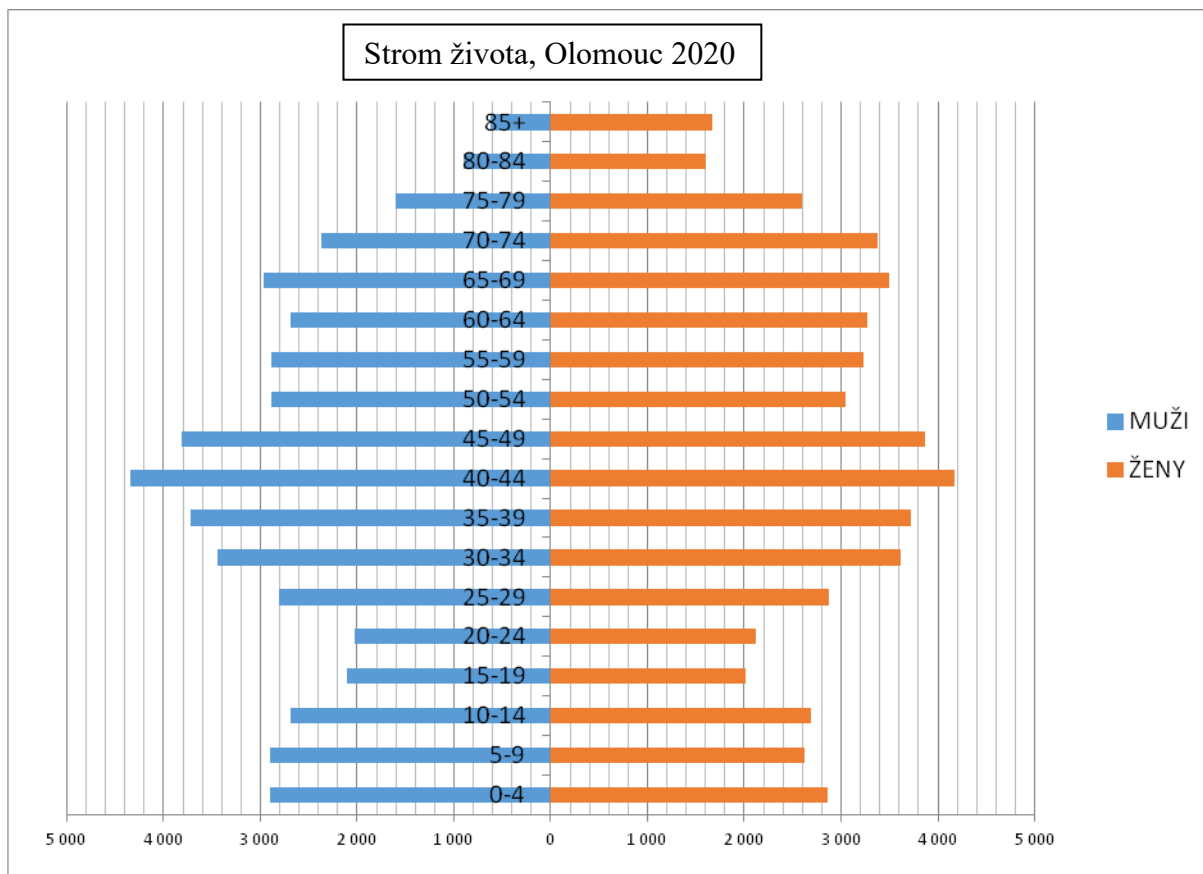
Graf 6 Obyvatelstvo podle hlavních věkových skupin, porovnání let 2017 a 2020, Olomouc

Zdroj: ČSÚ, 2021

Strom života nám ukazuje zastoupení obyvatelstva v pětiletých věkových skupinách a podle pohlaví. Je zřejmé, že znatelně nejsilnější věkovou skupinou je obyvatelstvo ve věku 40–44 let (8 521 osob), následována obyvateli ve věku 45–49 let (7 675 osob). Ženy viditelně početně převyšují muže ve starších věkových kategoriích 55 let a více. Muži naopak lehce početně převyšují ženy v kategoriích ve věku 40 – 44 let, dále pak ve věkové kategorii 10 - 19 let. Nejméně početné jsou věkové skupiny osob dosahujících 75 let a více (75 až 79 let – 4 205 osob; 80 až 84 let – 2 503 osob; 85 a více let – 2 297 osob). Mezi mladšími ročníky je nejméně zastoupena věková skupina 15–19 let, kterou reprezentuje 4 116 osob.

Graf 7 Strom života, Olomouc 2020

Zdroj: ČSÚ, 2021

Bližší informace o obyvatelstvu města Olomouce podle pohlaví a věku k 31. 12. 2020 ukazuje tabulka č. 2.

Tabulka 2 Obyvatelstvo města Olomouce podle pohlaví a věku k 31. 12. 2020

Věk	Ženy	Muži
0-4	2 859	2 899
5-9	2 629	2 897
10-14	2 684	2 694
15-19	2 008	2 108
20-24	2 114	2 029
25-29	2 875	2 805
30-34	3 618	3 438
35-39	3 726	3 721
40-44	4 178	4 343
45-49	3 864	3 811
50-54	3 048	2 887
55-59	3 229	2 893
60-64	3 268	2 691
65-69	3 492	2 962
70-74	3 374	2 365
75-79	2 598	1 607
80-84	1 607	896
85+	1 672	625
Celkem	52 843	47 671

Zdroj: ČSÚ, 2021

Demografické stárnutí je celorepublikovým trendem a Olomouc vykazuje tento trend stejně jako ostatní velká města. Průměrný věk v roce 2020 oproti roku 2015 vzrostl o 0,6 roku na 42,8. Z Tabulky 3 vyplývá, že ve městě Olomouci je v porovnání s jinými městy Olomouckého kraje nejnižší průměrný věk, nejvyšší průměrný věk je v Jeseníku (45,3), Přerově (45,1) či Šumperku (44,8).

Tabulka 3 Obyvatelstvo podle pohlaví a věku ve vybraných městech Olomouckého kraje k 31. 12. 2020

obec	muži	ženy	celkem	průměrný věk		
				muži	ženy	celkem
Olomouc	47 671	52 843	100 514	40,9	44,5	42,8
Prostějov	20 339	23 042	43 381	42,1	45,8	44,1
Přerov	20 584	21 867	42 451	43,1	47	45,1
Šumperk	11 971	13 481	25 452	42,6	46,7	44,8
Hranice	68 613	9 205	17 818	41,7	45,3	43,6
Zábřeh	6 494	6 985	13 479	42	45,5	43,8
Šternberk	6 425	6 963	13 388	41,5	44,8	43,2
Uničov	5 501	5 780	11 281	42,4	46,1	44,3
Jeseník	5 250	5 727	10 977	43,4	47	45,3
Litovel	4 737	4 914	9 651	42,4	45,1	43,8
Mohelnice	4 560	4 695	9 255	41,4	44,9	43,1
Lipník nad Bečvou	3 916	4 037	7 953	41,3	44,5	42,9
Kojetín	2 954	3 008	5 962	41,3	44,7	43

Zdroj: ČSÚ, 2021

Tabulka níže ukazuje projekci obyvatelstva Olomouckého kraje do roku 2070. Podle ní by se podíl obyvatel ve věku 65+ měl z 20,2 % v roce 2019 zvýšit na 30,3 % v roce 2070. Stejně tak by mělo dojít ke zvýšení indexu závislosti z 67,4 % na 95,4 %. Předpokládá se, že v roce 2070 by průměrný věk mohl být 48,2, u mužů by to bylo 46,9 a u žen 49,5 let. Naděje dožití u mužů by mohla být až 84,5 roků a u žen 89,0 let.

Tabulka 4 Projekce obyvatelstva v Olomouckém kraji do roku 2070

	2019 ⁵	2020	2030	2040	2050	2060	2070
Počet obyvatel celkem	632 492	631 961	615 610	590 257	566 015	540 053	509 518
v tom ve věku 0-14	98 361	98 851	88 727	78 113	79 879	75 312	69 002
15-64	406 113	402 166	379 711	350 595	309 133	288 284	286 144
65+	128 018	130 944	147 172	161 548	177 312	176 458	154 372
Podíl obyvatel ve věku (%)							
0-14	15,6	15,6	14,4	13,2	14,1	13,9	13,5
15-64	64,2	63,6	61,7	59,4	54,6	53,4	56,2
65+	20,2	20,7	23,9	27,4	31,3	32,7	30,3
Index stáří⁶	130,2	132,5	165,9	206,8	221,6	234,3	223,7
Index závislosti⁷	67,4	69,2	77,1	83,9	99,5	106,8	95,4
Průměrný věk	42,8	43,0	45,2	46,9	47,6	48,2	48,2
- muži	41,2	41,4	43,7	45,3	46,2	46,9	46,9
- ženy	44,3	44,5	46,8	48,4	49,0	49,6	49,5
Naděje dožití při narození							
- muži	75,8	76,1	78,2	80,1	81,8	83,2	84,5
- ženy	82,2	82,4	84,1	85,6	86,9	88,0	89,0

⁵ Ukazatele věkového složení – reálné údaje

⁶ Počet obyvatel ve věku 65+ na 100 obyvatel ve věku 0-14.

⁷ Počet obyvatel ve věku 0-19 a 65+ na 100 obyvatel ve věku 20-64.

Průměrný věk matek při narození dítěte	30,0	30,0	30,2	30,4	30,5	30,5	30,5
---	------	------	------	------	------	------	------

Zdroj: ČSÚ, 2021

2.2 Průzkum spokojenosti obyvatel statutárního města Olomouce

V průběhu měsíce května až srpna 2020 došlo k realizaci průzkumu názorů a spokojenosti obyvatel statutárního města Olomouc. Cílem průzkumu bylo získání informací o názorech veřejnosti na život ve městě a jejich připomínky či podněty k němu. Dotazníkové šetření bylo realizováno v rámci zavádění místní Agendy 21 ve městě⁸ a probíhalo od 13. 5. do 15. 8., a to formou jak osobního dotazování, tak online dotazováním.

Účelem průzkumu bylo získání informací o spokojenosti obyvatel s kvalitou života ve městě Olomouc. Výsledky průzkumu by měly sloužit jako vodítko pro postupy města při snižování nebo odstraňování nedostatků v jednotlivých oblastech šetření a zvyšování spokojenosti obyvatel.

V rámci dotazníkového šetření bylo vyhodnoceno celkem 1 007 dotazníků (dotazování skrze dotazník v tištěné podobě formou osobního rozhovoru s tazatelem - 506 dotazníků, on-line dotazování - 501 dotazníků).

Naprostá většina všech respondentů ve městě bydlí trvale (90 %), pouze 10 % pak označilo odpověď „bydlím tu po většinu roku“. Obecně se dá říci, že se starší věkovou kategorií respondentů roste podíl osob bydlících zde trvale. Respondenti mladších věkových kategorií častěji volili možnost „dočasné bydliště“, než tomu bylo u starších respondentů. Především se jedná o kategorii v tomto průzkumu nejmladší, tedy 15-26 let. Respondenti této věkové kategorie označili Olomouc jako místo pro trvalé bydlení pouze v 72 %. Je to dáno především tím, že je zde řada studentů či mladých pracujících pocházejících z jiných obcí.

Z hlediska pohlaví byly více zastoupeny ženy (53 %, tj. 532 žen), muži tvořili 47 % respondentů (475 odpovědí). Dle Českého statistického úřadu⁹ tvořilo v Olomouci k 31. 12. 2019 zastoupení žen přibližně 52 % a mužů 48 %, což odpovídá zastoupení obou pohlaví v dotazníku.

Z hlediska věku byla nejvíce zastoupena věková kategorie 27-39 let (24 %, 242 respondentů), následována respondenty ve věku 40-51 let (23 %, 233 respondentů). Nejmenší zastoupení bylo zaznamenáno u věkové kategorie 15-26 let (13 %, 129 odpovědí). Věkové rozložení respondentů koresponduje s věkovým rozložením ve městě Olomouc dle Českého statistického úřadu.

Nejvíce respondentů (36 %, 360 respondentů) uvedlo, že jejich dosažené vzdělání je vysokoškolské. Následuje skupina respondentů s úplným středním vzděláním s maturitou

⁸ Místní Agenda 21 je zaváděna v rámci projektu Olomouc plánuje budoucnost, registrační číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/18_092/0014570, KA02 Zavedení místní Agendy.

⁹https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profiluzemi&uzemiprofil=31288&u=__VUZEMI__43__500496#

(31 %, 309 respondentů). Naopak nejméně početná skupina respondentů je se vzděláním vyšším odborným a nástavbovým (4 %, 45 odpovědí).

Nejvíce byla v průzkumu zastoupena skupina zaměstnaných osob (včetně OSVČ), která tvořila 60 % (609 respondentů), poté následovali lidé v důchodu (26 %, 258 odpovědí).

Respondenti žijí v Olomouci nejčastěji od narození (38 %), následovala skupina žijící ve městě déle než 30 let (22 %). Průzkumu se tedy účastnili především lidé, kteří město za ta léta velmi dobře znají a dokáží tak pojmenovat silné i slabé stránky města.

Naprostá většina respondentů je se životem ve městě spokojena (odpovědi velmi spokojen/a či spíše spokojen/a). V celkovém součtu se jednalo o 91 % respondentů, což značí nadmíru vysokou spokojenost obyvatel, jež se do průzkumu zapojili.

Zajímavé jsou mírné rozdíly ve spokojenosti z pohledu pohlaví, věku či místa bydliště:

- ženy byly mírně spokojenější než muži;
- nejspokojenější věkovou kategorií byli lidé ve věku 65 a více let, naopak mírně nižší spokojenost převládala mezi respondenty ve věku 27-39 let;
- z hlediska místa bydliště byli mírně spokojenější obyvatelé z městských částí Olomouc-město a Nová Ulice.

Jednoznačně nejspokojenější byli respondenti s oblastí dostupnosti zdravotních služeb. Zde vyjádřilo svoji spokojenost (tj. odpovědi velmi či spíše spokojen/a) 93 % všech respondentů, což je nadprůměrně kladné hodnocení.

Druhou nejlépe hodnocenou oblastí byla oblast sítě obchodů a služeb. S tou bylo spokojeno necelých 90 % respondentů.

Třetí nejpozitivněji hodnocenou oblastí, se kterou bylo spokojeno 89 % respondentů, byla oblast kulturního vyžití ve městě.

Dalšími oblastmi, se kterými bylo spokojeno výrazné množství respondentů, byly: dostupnost a kvalita MŠ a ZŠ, sportoviště a sportovní vyžití ve městě, veřejná doprava a dopravní obslužnost, možnosti turistiky a rekreace.

Zajímavé jsou některé rozdíly mezi věkovými kategoriemi obyvatel:

- zatímco celkově byli respondenti nejspokojenější s dostupností a kvalitou zdravotních služeb, mezi jednotlivými věkovými kategoriemi „převládla“ tato možnost pouze u věkových kategorií 27-39 let a 65 a více let;
- respondenti ve věku 15-26 let a 40-51 let vyjádřili nejvyšší spokojenost s oblastí sítě obchodů a služeb;
- respondenti ve věku 52-64 let jsou nejvíce spokojeni s oblastí kulturního vyžití ve městě.

Nejhůře hodnocenou oblastí bylo parkování ve městě, kde se kladně vyjádřilo pouze 18 % všech respondentů.

Druhou nejhůře hodnocenou oblastí byla oblast dopravního zatížení silnic/ulic a průjezdnost městem. Spokojenost zde vyjádřilo pouze 25 % všech respondentů. Nejmladší věková kategorie respondentů mezi 15-26 lety ale na pomyslné druhé místo oblastí s nejnižší spokojeností umístili oblast dostupnosti bydlení. Je to dáno především tím, že právě pro tuto kategorii je téma bydlení vysoce aktuální (vzhledem ke stále se zvyšujícím cenám bydlení, a to nejen v Olomouci). Respondenti starších věkových kategorií mají většinou problém bydlení již vyřešen, proto pro ně toto téma nepředstavuje tak akutní problém.

Třetí nejhůře hodnocenou oblastí byl stav a údržba silnic ve městě. Kladně se zde vyjádřilo pouze 37 % respondentů.

Dalšími oblastmi, které byly respondenty hodnoceny spíše negativně, byly: stav a údržba chodníků ve městě, dopravní bezpečnost, dostupnost bydlení, komunikace radnice s občany a nabídka pracovních příležitostí. U hodnocení oblasti kriminalita a pocit bezpečí ve městě nebylo v komentářích poukázáno na množství trestných činů, ale zejména na pocit vnímání bezpečnosti. Kvalitu života a spokojenost obyvatel města právě výrazně ovlivňuje pocit bezpečí. Obyvatelé negativně vnímají bezdomovce nebo drogově závislé, především pak obtěžování na ulici, znečišťování parků, jejich výskyt v městské hromadné dopravě a dalších veřejných prostorech.

Pro respondenty je nejdůležitějších těchto pět oblastí (v tomto pořadí):

1. bezpečnost ve městě;
2. bydlení;
3. dostupnost zdravotních služeb;
4. dopravní dostupnost a dopravní obslužnost;
5. dostupnost pracovních míst.

Mezi oblastmi, které pro život ve městě nejsou dle respondentů až tak důležité, patří:

- turismus a rekreace;
- sportovní vyžití;
- stav silnic a chodníků.

I zde se dílčí hodnocení mírně lišila, kupříkladu:

- pro muže a respondenty ve věku 27-39 let zde skončila v „top 3“ nejméně určujících oblastí pro kvalitu života dostupnost sociálních služeb;
- pro věkovou kategorii 15-26 let zase dostupnost mateřských a základních škol;
- respondenti ve věku 40-51 považují za druhou nejméně důležitou oblast dostupnost obchodů a služeb.

Jako největší přednost města vnímají respondenti především bohaté kulturní vyžití a historii města včetně památek, rozlehlou zeleň a parky přímo ve středu města (Bezručovy sady, Smetanovy sady a Čechovy sady), které nabízí prostor pro odpočinek i aktivní trávení

volného času. Dále jsou lidé spokojeni především s bohatou nabídkou obchodů a služeb. Hodně respondentů chválí také stav veřejné dopravy (MHD) a s tím související dopravní obslužnost města. Kladně je hodnoceno také zdravotnictví a přítomnost Univerzity Palackého v Olomouci ve městě.

Dle respondentů je největším problémem ve městě parkování - nejčastěji zmiňovali v odpovědích především nedostatek parkovacích ploch, vysokou cenu za parkování ve vymezených lokalitách či chybějící parkovací dům. Dle jednotlivých odpovědí je tento problém jak v centru, tak v okrajových částech, především pak na sídlištích, kde je parkovacích ploch výrazný nedostatek.

Dále byli respondenti velmi nespokojeni s tématem bezdomovectví ve městě, především kolem historického centra a hlavního nádraží, kde se bezdomovci (či jiní nepřizpůsobiví občané) často shlukují a obyvatelé města se zde necítí bezpečně.

Vedle těchto dvou oblastí vyjádřili obyvatelé města nespokojenost také se stavem dopravy. Další oblastí, kterou respondenti považují ve městě za problematickou, je stav životního prostředí, hluk, smog či stav ovzduší, což bylo často uváděno do souvislosti právě s dopravní situací. Mimoto vidí respondenti problém také v bezpečnosti a kriminalitě ve městě (v některých případech právě ve spojitosti s výše zmíněnými bezdomovci) a rovněž nízké dostupnosti bydlení, které je navíc za vysokou cenu. Kromě těchto nejčastěji se vyskytujících odpovědí nebyli respondenti spokojeni ani s dostupností pracovních míst, vysokou zadlužeností města či aktuálním stavem veřejných prostranství (nedostatek zeleně, nečistota některých míst atd.).

Na dotaz, jaká témata preventivně-zdravotních kampaní/akcí by ve městě uvítali, nejčastěji respondenti volili odpovědi „aktivní trávení volného času“ (513 odpovědí) a „výchova dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu“ (439 odpovědí). Naopak nejméně odpovědí obdržela možnost „prevence infekčních onemocnění (sexuálně přenosné nemoci, ...)“, kterou se rozhodlo označit 68 respondentů. Ve dvaceti případech označili respondenti možnost „jiné“, kde mohli napsat jiný názor/vyjádřit se v textovém poli. Zde pak respondenti zmínili první pomoc, osvěta o prospěšnosti očkování nebo osvěta o životě a potřebách obyvatel s postižením, dobrovolnictví, asistence.

Informace o dění ve městě získávají respondenti nejčastěji z těchto zdrojů:

- Olomoucké listy (523 odpovědí);
- internetové stránky města (501 odpovědí);
- přátelé a známí (433 odpovědí);
- Facebook, Instagram, Twitter (415 odpovědí).

Poměrně dost hlasů získaly také možnosti „jiné internetové stránky o městě“ (260 hlasů) a „TV Morava“ (235 hlasů). 47 respondentů označilo možnost „jiný“, ve kterém se mohli vyjádřit slovně pomocí textového pole. Zde se nejčastěji vyskytovaly tyto odpovědi: Olomoucká drbna, rádio, plakáty/reklamní bannery, jiné deníky (Olomoucký deník, noviny kraje). Vůbec nejmenší počet hlasů zaznamenala možnost „účast na jednání zastupitelstva“

(10 hlasů). 12 respondentů pak uvedlo, že informace nevyhledávají nebo o ně nemají zájem. Zatímco mladší věkové kategorie obyvatel (15-26 let a 27-39 let) používají nejčastěji Facebook, Instagram či Twitter (nejčastější odpověď), starší věkové kategorie obyvatel sociální sítě v této oblasti tolik nepoužívají, naopak na prvním místě zde skončily Olomoucké listy (ty kupříkladu nejmladší věková kategorie měla až na 5. místě) a zároveň respondenti věkových kategorií 52-64 let a 65 a více let častěji volili odpověď kanál TV Morava.

Respondenti by byli ochotni zapojit se do níže uvedených aktivit a přispět tím tak k rozvoji města:

- revitalizace veřejného prostranství (sázení stromů, rekonstrukce laviček atd., 410 odpovědí);
- úklid kolem řeky, lesa (359 odpovědí);
- úklid veřejných prostranství (park, náměstí, sídliště, ...);
- podpora a pomoc druhým (doručování léků, potravin, venčení psů, ...);
- potravinová či jiná sbírka;
- nemám zájem se zapojit do žádných aktivit (160 respondentů);
- jiné (možnost slovního vyjádření do textového pole; 42 respondentů – např. dobrovolnictví, úklid v místě bydliště, práce s dětmi, atd.).

Z hlediska zájmu se zapojit do aktivit města mají nejvyšší ochotu respondenti ve věkových kategoriích od 15 do 51 let, naopak nejmenší pak respondenti od 52 let a více.

Mnoho respondentů ocenilo možnost dotazník vyplnit a k životu ve městě se vyjádřit. Řada z nich uvedla, že přes problémy, které město nebo je samotné trápí, jsou s životem v Olomouci spokojeni. Kompletní výsledky výzkumu jsou k dispozici na <https://menime.olomouc.eu/mistni-agenda-21/pruzkum-spokojenosti>.

2.3 Rodinná politika ve městě Olomouci

Jak je již v úvodu zmíněno, statutární město Olomouc se prorodinnou politikou aktivně zabývá od roku 2014. Na následujících řádcích jsou pak uváděny konkrétní příklady, jak statutární město Olomouc podporuje rodiny.

2.3.1 Služby péče o děti

Statutární město Olomouc je zřizovatelem 49 mateřských škol zřízených buď jako samostatné příspěvkové organizace, nebo jako součást jiných příspěvkových organizací, konkrétně příspěvkových organizací základních nebo mateřských škol. V mateřských školách bylo ve školním roce 2019/2020 celkem 3 585 dětí umístěných ve 148 třídách. Každá mateřská škola má, v souladu s prostorovými a hygienickými možnostmi, stanovenou maximální povolenou kapacitu. Celková povolená kapacita mateřských škol zřizovaných statutárním městem Olomouc ve školním roce 2019/2020 byla 3 823 dětí. Naplněnost mateřských škol je stabilně vysoká. Snahou zřizovatele je podle možností dále navýšovat jejich kapacitu, aby došlo k uspokojení co největšího počtu žadatelů o umístění dítěte do mateřské školy.

Statutární město Olomouc zřizuje 19 příspěvkových organizací základních škol, do nichž je zařazeno 25 základních škol. V základních školách bylo k 1. 9. 2019 vzděláváno celkem 9 059 žáků, což je o 97 žáků více než ve školním roce 2018/2019.

Školní družiny jsou zřízeny u každé základní školy a poskytují zájmové vzdělávání žákům dané školy v době mimo vyučování, tj. v ranních hodinách před zahájením výuky a v odpoledních hodinách po ukončení výuky. Školní družina je určena především žákům prvního stupně základní školy. Oddělení školní družiny se naplňují nejvýše do počtu 30 žáků. Kapacita školních družin je postupně zvyšována z důvodu stále většího zájmu rodičů žáků 1. až 4. tříd o umístění žáků do školních družin. Současná kapacita školních družin je nyní 3 740 žáků.

Statutární město Olomouc provozuje jedny dětské jesle. Celková kapacita zařízení je 35 míst pro děti zpravidla do 3 let věku, rozdělených do dvou oddělení. Poplatek za pobyt v dětských jeslích se hradí v měsíčních intervalech. Částka se skládá ze stravného a provozních nákladů. Jesle jsou určeny dětem zpravidla od jednoho do tří let věku, a to v denním režimu v provozní době od 6:15 do 16:15 hodin. Jesle rovněž nabízí příležitostné hlídání dětí, určené především rodičům na rodičovské dovolené, a to v rozsahu nejvýše 92 hodin za měsíc pro děti od 1 do 2 let (v souladu se zákonem o státní sociální podpoře). V prosinci 2021 rozhodla Rada města Olomouce o transformaci dětských jeslí na dětské skupiny, při zachování stávajícího provozu i kapacity zařízení.

Kromě jeslí provozovaných statutárním městem Olomouc působí na území Olomouce ještě jesle dalších zřizovatelů, konkrétně se jedná o Jesle Kavaleristů II s kapacitou 13 dětí, Bambíno - soukromé jesle s kapacitou dětí 21 a Mikrojesle Populo s kapacitou 4 děti.

Dále na území města Olomouce působí 20 dětských skupin, s celkovou kapacitou pro 305 dětí.

2.3.2 Harmonizace pracovního a rodinného života

Pozitivní roli v oblasti harmonizace pracovního a rodinného života hraje statutární město Olomouce jakožto významný zaměstnavatel v Olomouckém kraji. K 31. 5. 2021 město zaměstnávalo 841 osob, z toho fyzický počet zaměstnanců Magistrátu města Olomouce byl 707. Sdílené místo ve smyslu nové úpravy Zákoníku práce k uvedenému datu bylo jedno (stejný druh práce), cca 20 zaměstnanců MMOI mělo zkrácený úvazek např. o 0,5 hod. z důvodu péče o dítě. Zaměstnanců na dohody konané mimo pracovní poměr (DPČ a DPP) bylo k 31. 5. 2021 celkem 414.

Statutární město Olomouc nabízí svým zaměstnancům, zejména vracejícím se z rodičovské dovolené, individuální úpravu pracovní doby, a to především posunutím začátku či konce pracovní doby. Rovněž umožňuje práci na zkrácený úvazek a také podporuje sdílená pracovní místa. Samozřejmostí je umožnění flexibilního uspořádání pracovní doby a pružná pracovní doba.

U příležitosti Mezinárodního dne rodiny vyhlašuje Síť pro rodinu, z.s. soutěž Společnost přátelská rodině, prostřednictvím které oceňuje zaměstnavatele za neobvykle vstřícné podmínky harmonizace rodinného a pracovního života a mimořádně citlivý přístup k rovným příležitostem. Závěry k auditovaným firmám v Olomouckém kraji jsou následující¹⁰:

- všechny auditované společnosti realizují některou z forem flexibilních forem práce;
- zkrácené úvazky jsou poskytovány na administrativních/kancelářských pozicích, pružná pracovní doba se typicky týká technicko-hospodářských úseků;
- zkrácené úvazky čerpá většinou minimum zaměstnanců (v řádech jednotek), pružnou pracovní dobu uplatňuje mnohonásobně více zaměstnanců. Tento nepoměr souvisí s potřebami a možnostmi směnných provozů.
- pokud se zaměříme na otázku, zda se flexibilita jako nástroj harmonizace odráží ve strategii společností, část firem svou flexibilitu jako strategický přístup vnímá, ale v praxi je mnohdy ukotvena spíše vágními formulacemi ve strategických a organizačních dokumentech, které nejsou součástí aktivního „života ve firmě“ a slouží spíš jako formální deklarace;
- v auditovaných výrobních firmách je obsazení pozic od středního až po nejvyšší management veskrze doménou mužů;
- naprosté minimum oslovených firem si vede statistiky o zastoupení mužů a žen ve vedení;
- i když společnosti uvádějí, že k zaměstnankyním odcházejícím na MD/RD aplikují individuální přístup, zpracování a formální ukotvení pravidel pro řízený managementu MD/RD je výjimečný;
- management MD/RD probíhá většinou na intuitivní úrovni, s důrazem na soulad se zákonem, ale nikoliv nad jeho rámec. Většinou se jedná o osobní konzultace na mzdové účtárně před odchodem na MD/RD, kde zaměstnankyně získávají obecné informace.
- minimum firem má zpracován informační materiál pro nastávající rodiče;
- co se týče zahrnutí podpory otců, téměř v žádné z dotazovaných firem nebyla tato podpora aktivním nástrojem firemních prorodinných politik.

Pro inspiraci přikládáme některé příklady dobré praxe u oceněných olomouckých firem:

Waldorfská základní škola a mateřská škola Olomouc s.r.o.

- ✓ podpora různých forem flexibilních úvazků: pružná pracovní doba, kombinace práce z kanceláře a z domova;
- ✓ pracoviště jsou vybavena přebalovacími pulty;
- ✓ organizace příměstských táborů i pro děti zaměstnanců;
- ✓ aktivity související s organizací školního roku jsou zaměřeny pro celé rodiny;
- ✓ možnost využití firemní školky pro děti zaměstnanců;
- ✓ vstřícnost k požadavkům zaměstnanců/kyň v případě potřeby dlouhodobé péče o osobu blízkou;
- ✓ příkladně rozpracovaný systém společenské odpovědnosti;
- ✓ aktivní podpora neziskového sektoru a oblasti dobrovolnictví.

¹⁰ Informace poskytl manažerka projektu „Podpora rodiny jako strategická výhoda nejen pro firmy, ale i rodiče“, Síť pro rodinu, z.s.

Koyo Bearings Česká republika s.r.o.¹¹

- ✓ strategicky i formálně ukotvený přístup k oblasti harmonizace práce a rodiny;
- ✓ uplatňování koncepce age managementu napříč firemní praxí;
- ✓ podpora různých forem flexibilních úvazků: částečné pracovní úvazky, pružná pracovní doba, práce z domova, kombinace práce z domova s prací v zaměstnání;
- ✓ dobře nastavený systém managementu mateřské a rodičovské dovolené (MD/RD) s důrazem na udržování komunikace, zapojování rodičů do aktivit během MD/RD a adaptační podmínky po návratu;
- ✓ vstřícnost k požadavkům zaměstnanců/kyň v případě potřeby dlouhodobé péče o osobu blízkou;
- ✓ při organizaci akcí pro zaměstnance/kyně důraz na prorodinný charakter.

ABO valve, s.r.o.¹²

- ✓ podpora různých forem flexibilních úvazků: částečné pracovní úvazky, pružná pracovní doba, práce z domova, kombinace práce z domova s prací v zaměstnání;
- ✓ formulované vize pro další rozvoj flexibility;
- ✓ transparentní ukotvení pravidel pro čerpání flexibilních forem práce a finančních i nefinančních benefitů;
- ✓ dobře propracovaný etický kodex s důrazem na rovné zacházení;
- ✓ široká nabídka benefitů s důrazem na výhody pro celé rodiny.

Ve městě Olomouci působí celá řada organizací, které se zaměřují na podporu a poradenství pro rodiče vracející se z MD/RD na trh práce. Nejčastěji tyto služby poskytují rodinná centra – Rodinné centrum Heřmánek, Rodinné centrum Provázek, Rodinné centrum Olivy, Rodinné centrum Slunečnice. Takovéto aktivity jsou mimo jiné podporovány i z rozpočtu statutárního města Olomouce. Kromě aktivit v oblasti harmonizace osobního, profesního a rodinného života rodinná centra poskytují širokou paletu služeb - služby a poradenství zaměřené na těhotenství, rodičovství, výchovu dětí; příprava na výběrová řízení; aktivity na podporu mezigeneračního soužití; herna pro rodiče s dětmi; hlídání dětí; cvičení pro rodiče s dětmi; jednodenní akce výlety; tábory; akce pro táty s dětmi atd.

2.3.3 Bezbariérový pohyb po městě, bezpečnost pohybu po městě

Statutární město Olomouc dlouhodobě a systematicky reaguje na požadavky bezbariérového a bezpečného pohybu po městě, např. vytvářením sítě bezbariérových tras pro pohyb po městě po chodníku i městskou hromadnou dopravou. Jak rodiče s kočárky, tak vozíčkáři či občané s pohybovým handicapem mohou využívat nízkopodlažní tramvaje a autobusy (autobusová trakce je např. již od roku 2017 plně nízkopodlažní), zvýšené zastávkové ostrůvky či bezbariérové nájezdy na chodníky. Realizace bezbariérových pěších tras včetně ucelené infrastruktury bez bariér v rámci veřejné dopravy (zastávky umožňující bezbariérový nástup, navazující trasy od zastávek a přechody poblíž zastávek) jsou zakotveny v Plánu udržitelné

¹¹ Společnost Koyo Bearings Česká republika s.r.o. se řadí mezi světové špičky ve výrobě ložisek. www.koyobearings.cz

¹² Společnost ABO valve, s.r.o. je největším výrobcem uzavíracích a zpětných klapek pro průmyslové použití v ČR a je jedním z největších v Evropě. www.abovalve.com/cs/

městské mobility Olomouc¹³. Za své dlouhodobé aktivity v oblasti bezbariérovosti obsadilo Statutární město Olomouc III. místo v olomouckém kraji v soutěži „Přívětivý úřad 2021“. V brožůře vydané MV ČR „Přívětivý úřad 2021 – příklady dobré praxe obcí s rozšířenou působností“ je uvedena právě Olomouc: Bezbariérová Olomouc¹⁴.

Rodiče dětí do tří let si rovněž mohou zapůjčit Euroklíč, který jim zajistí rychlou a důstojnou dostupnost veřejných míst, jako např. toalet či výtahů osazených jednotným Eurozámkem. Výdejní místo Euroklíče najdou občané např. i na odboru sociálních věcí MMOI.

Pro rodiče s malými dětmi jsou pak k dispozici přebalovací místa hned v několika budovách města Olomouce. V budově radnice je k dispozici nejen přebalovací pult, ale také křeslo k pohodlnému nakrmení dětí v soukromí, dále je zde i mikrovlnná trouba k ohřátí dětské stravy a informační letáky. V budově Palackého 14 (Namiro) jsou pak přebalovací pulty na toaletách v každém patře. Přebalovací pult je rovněž k dispozici v prostoru WC pro ženy veřejnost. Na odboru sociálních věcí MMOI (Štursova 1) je v prvním patře dětský koutek, kde je rovněž přebalovací pult, kojící křeslo a hračky pro děti. Kojící místnost s přebalovacím pultem nabízí i Knihovna města Olomouce na nám. Republiky 1, přebalovací pult je pak k dispozici i na její pobočce na adrese Jungmannova 25.

Bezpečný přesun dětí do škol podporuje Městská policie Olomouc. Jedná se o operativní dohled u vytipovaných základních škol denně od 07.30 do 08.00 hodin s tím, že využívá jednu dvoučlennou hlídku, která podle stanovených priorit a konkrétních problémů u jednotlivých škol operativně mění každý den stanoviště.

Statutární město Olomouc v rámci Programu prevence kriminality podporuje již několik let také projekt zaměřený na prevenci úrazů a nehod na pozemních komunikacích v situacích zhoršené viditelnosti. Spočívá ve vybavení ohrožené veřejnosti, zejména dětí, seniorů a matek s kočárky reflexními doplňkovými prvky - reflexní vesty ve tvaru písmena V (motocyklisté a cyklisté), reflexní tyčinky do výpletu jízdního kola (cyklisté), reflexní nálepky (např. senioři na francouzské hole, maminky na kočárky), taháčky na zip (děti), brožury s problematikou silničního provozu (senioři). Reflexní prvky jsou distribuovány při dopravně bezpečnostních a preventivních akcích, na besedách ve školských zařízeních a zařízeních pro seniory, při spolupráci v Centru Semafor.

Dle vznesených požadavků komisemi městských částí provádí Městská policie Olomouc instalaci výstražných systémů a měření rychlosti motorových vozidel na komunikacích na území města Olomouce.

V zájmu zvýšení pocitu bezpečí nejen jednotlivců, ale i celých rodin realizuje město od roku 1997 městský kamerový dohlížecí systém, který sestává z kamerových bodů umístěných v lokalitách s vysokým nápadem faktického i potenciálního protiprávního jednání. K jeho doplnění slouží i mobilní kamerový systém, díky kterému je možné včas reagovat na aktuální protiprávní jednání v bezprostředním okolí vytipovaných dětských hřišť a základních škol i sídlištních zástavbách.

¹³ Plán udržitelné městské mobility Olomouc je k dispozici na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763

¹⁴ <https://www.mvcr.cz/clanek/privetivy-urad-obci-iii-typu-2021.aspx>

2.3.4 Veřejné prostory pro rodiny s dětmi (prostor pro trávení volného času neorganizovaně)

Na území města Olomouce se nachází mnoho míst pro trávení volného času rodin s dětmi, ať už pod otevřeným nebem, nebo pod střechou. Z organizací zřizovaných městem tyto možnosti poskytují Zoologická zahrada Olomouc, Moravské divadlo Olomouc, plavecký bazén, aquapark, Lesy města Olomouce, pobočky Knihovny města Olomouce, kluby pro seniory, Výstaviště Flora Olomouc, zimní stadion apod.

Sít' volně přístupných dětských hřišť v prostoru celého města se rozvíjí dle požadavků občanů města, komisí místních částí a finančních možností města. Město Olomouc doposud vybudovalo a udržuje cca 100 hřišť, které denně využívají děti všech věkových kategorií. Od roku 2011 radnice každoročně investovala do rozvoje a údržby dětských hřišť 3 mil. Kč (viz příslib každoroční investice SMOI ve výši cca 2,4 mil. včetně DPH do oprav a realizace dětských hřišť a sportovišť).

U většiny základních škol jsou volně přístupná školní hřiště s možností zapůjčit si od přítomného správce sportovní vybavení. Na území města je několik rozsáhlých veřejnosti přístupných parků, uprostřed sídlištní zástavby město myslí na dětská hřiště, která postupně rekonstruuje a doplňuje o nové herní prvky.

Na území statutárního města Olomouc se rovněž nachází hřiště s inkluzivními herními prvky, tedy pro děti s postižením. Jedná se např. o dětské hřiště U Výpadu (u MŠ Michalské stromořadí) nebo hřiště na ul. Mozartova 43 (u organizace Jitro Olomouc, o.p.s.).

Vnitřní prostory základních škol, převážně tělocvičny, využívají mimo dobu vyučování organizované sportovní organizace i neorganizované skupiny veřejnosti. Rozvojem volně přístupné sportovní a rekreační infrastruktury se zaměřením na dětská hřiště, smíšená a herní hřiště a parky a zelené plochy se zabývá Koncepce statutárního města Olomouce v oblasti podpory sportu a pohybu na období 2021-2027¹⁵.

Centrem kultury a vzdělávání se pro místní část Hejčín a Řepčín stala ZŠ a MŠ Svatoplukova 11, Olomouc, která v roce 2016 zahájila svou činnost jako škola komunitní. Od té doby uspořádala komunitní škola řadu aktivit jak pro děti, žáky, rodiče, tak pro seniory. Komunitní škola spolupracuje s Univerzitou Palackého v Olomouci, základními a středními školami, KMČ, klubem pro seniory a neziskovými organizacemi. V komunitní škole, na školním hřišti i v přilehlém parku, probíhají aktivity, jako je např. cvičení pro děti, různé dílničky, jarmark, rozsvěcování vánočního stromčku a mnoho dalších. Některé aktivity se zařadily již jako tradiční, některé si své účastníky teprve hledají a některé dokonce musí ustoupit aktivitám novým. Další činností komunitní školy se zabývá Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2021 – 2025¹⁶.

Na volnočasové aktivity spojené s dopravní výchovou pro děti i nejširší veřejnost se zaměřuje Centrum Semafor, jehož provozovatelem je statutární město Olomouc. Centrum zajišťuje

¹⁵ Koncepce statutárního města Olomouce v oblasti podpory sportu a pohybu na období 2021-2027 je dostupná na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763

¹⁶ Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2021 – 2025 je dostupná na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763

dopravní výchovu školáků, studentů SŠ a VŠ, rodin s dětmi, cyklistů či seniorů. Organizuje také kurzy výuky jízdy na kole pro děti, jízdy na koloběžce, ale také jízdy na elektrokole pro seniory. Centrum současně zajišťuje a pořádá nejrůznější akce pro rodiny s dětmi, např. soutěž Grand Prix SEMAFOR nebo Rodina na cestách. O prázdninách pak realizuje příměstské tábory. Činnost Centra Semafor je zakotvena ve Strategickém plánu rozvoje města Olomouce.¹⁷

Ve městě Olomouci působí několik rodinných center, soukromých a dobrovolnických poskytovatelů sportovních a volnočasových aktivit pro děti a mládež, církví a náboženských společností a nízkoprahových zařízení pro děti a mládež.

Z organizací zřizovaných jinými veřejnými institucemi než městem stojí za zmínku aktivity Domu dětí a mládeže Olomouc realizované v několika pobočkách na území města, Muzea umění Olomouc a Vlastivědného muzea v Olomouci apod.

Statutární město Olomouc zřizuje 23 klubů pro seniory¹⁸, kde senioři organizovaněji tráví volný čas. Činnost klubů metodicky koordinuje odbor sociálních věcí MMOL, ten má také na starost odpovídající vybavení klubů inventářem a jeho obměnu. Kluby pro seniory jsou zakládány na základě zájmu seniorů dané městské části, jsou na území města rovnoměrně rozmístěny, a to i v okrajových částech. Počet členů klubů se pohybuje kolem 1 300 a neustále narůstá. Pro členy klubů seniorů město zajišťuje přednášky, besedy, cvičení, kulturní aktivity (např. plesy, divadelní představení, koncerty, výstavy, zájezdy, komentované prohlídky města).

Prostory klubů pro seniory aktivně využívají také spolky, skupiny rodičů s dětmi apod. na základě smlouvy o bezplatném užívání. Pořádají zde přednášky, besedy, herny deskových her apod.

Zajímavou možnost trávení volného času představují městské parky a travnatá plocha městského letiště. Netradiční aktivitou občanské veřejnosti je např. projekt „Do přírody ve městě“ podpořený statutárním městem Olomouc, v rámci kterého došlo k vytvoření krátkých vycházkových tras vhodných pro celou rodinu, které spojují konečné zastávky MHD s drobnými památkami olomouckých předměstí a okolní přírodou.

V Olomouci je také pestrá síť cyklostezek, smíšených stezek pro chodce a cyklisty a cyklopruhů, které obyvatelům města (a nejen jim) slouží k rekreačním či sportovním účelům, ale také k pohodlné a bezpečné dojížděce do zaměstnání, školy či za službami. Současně dochází k budování doprovodného mobiliáře, zvláště stojanů na kola. Touto problematikou se zabývá Plán udržitelné městské mobility Olomouc¹⁹.

¹⁷ Strategický plán rozvoje města Olomouce je k dispozici na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763.

¹⁸ www.proseniory.olomouc.eu

¹⁹ Plán udržitelné městské mobility Olomouc je k dispozici na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763

2.3.5 Přímá podpora rodin ze strany města

Přímá podpora rodin přispívá k vytváření prorodinné atmosféry ve společnosti a tím přímo ovlivňuje motivaci jednotlivců k naplňování jejich osobních a rodinných plánů. Toto si uvědomuje i statutární město Olomouc, a proto se snaží poskytovat rodinám např. slevy na vstupném do svých zařízení či jízdném v městské hromadné dopravě. Bezplatně se městskou hromadnou dopravou přepravují např. děti do 6 let v doprovodu osoby starší 10 let, cestující od 65 let věku. Nově od 1. 7. 2021 byla zavedena bezplatná přeprava jedné osoby doprovázející dítě do 3 let věku. Kromě toho Dopravní podnik města Olomouce pořádá tradiční akci „Mikulášská jízda tramvají“, která je pro rodiče s dětmi zdarma a děti během ní obdrží drobné dárky za přítomnosti Mikuláše, Anděla a Čerta.

Statutární město Olomouc podporuje jednotlivce a rodiny také poskytováním slev na poplatek za komunální odpad. Osvobození od poplatku jsou poplatníci, kteří v příslušném roce dovrší 80 a více let věku, a poplatníci narození v příslušném roce. Úleva ve výši 50 % se poskytuje poplatníkům, kteří v příslušném roce nedovrší 16 let. Od úhrady poplatku je dále osvobozeno čtvrté a každé další dítě ve společné domácnosti, kdy se společně posuzují ty děti, které v daném kalendářním roce ještě nedovrší 16 let.

Přímá finanční podpora statutárního města Olomouce také směřuje do společného projektu s Olomouckým krajem - Olomouc Region Card. Tento projekt, který vznikl v roce 2004, slouží na podporu cestovního ruchu v Olomouckém kraji a ve městě Olomouci. Produkt Olomouc region Card nabízí karty s platností 48 hod. nebo 5 dní, které lze uplatnit u příslušných subjektů zapojených do projektu. K oběma typům karty (s kratší i delší platností) byla vytvořena též dětská varianta – děti mohou kartu využívat do dovršení 15 let. Jejím zakoupením si tak občané zajistí zlevněné či zcela volné vstupné do hradů, zámků, muzeí, zoologické zahrady a dalších turistických cílů. Bude jim poskytnuta možnost zdarma cestovat MHD, výhodně zakoupit vstupenky na divadelní představení nebo se levněji ubytovat v hotelu či povečeřet v restauraci.

U příležitosti významné životní události v životě občanů města Olomouce, jako je např. vítání občánků či životní jubileum, je prostřednictvím Komise pro občanské záležitosti poskytnut věcný dar.

Na podporu dětí z nízkopříjmových rodin zřídilo statutární město Olomouc Fond pomoci olomouckým dětem. Záměr vytvořit takovýto fond vycházel z Koncepce rodinné politiky a jeho cílem je odstranit znevýhodnění žáků základních škol z nízkopříjmových rodin při přístupu ke vzdělávání a mimoškolním aktivitám. Podstatou fondu je přímá podpora těchto žáků. Snahou je, aby zejména žáci prvního stupně nebyli vyčleňováni ze školního kolektivu a diskriminováni, protože pocházejí z rodiny s nízkými příjmy. Díky Fondu si tak i děti z nízkopříjmových rodin mohou dovolit navštěvovat volnočasové kroužky, školní společensko-kulturní akce, mohou se spolužáky odjet na školu v přírodě nebo lyžařský výcvik. První výzva pro příjem žádostí do Fondu byla vyhlášena 1. 1. 2017. Pro začátek fungování Fondu pomoci olomouckým dětem byla vyčleněna městem Olomouc částka 100 tisíc korun z prostředků pro granty odboru sociálních věcí. Hlavní myšlenkou ale zůstává, že by měl Fond fungovat nezávisle na rozpočtu města. Průběžně jsou oslovovány olomoucké

firmy, aby se do pomoci olomouckým dětem zapojily vlastními prostředky. Zatím se jedná spíše jen o jednorázové příspěvky firem či jednotlivců. Od 1. 1. 2017 do 30. 8. 2021, kdy byla vyhlášena zatím poslední výzva, byla podpora z Fondu poskytnuta 146 žákům, a to na volnočasové aktivity v celkové výši 507 426 Kč. Činnost Fondu pomoci olomouckým dětem je zakotvena v Koncepci rozvoje školství statutárního města Olomouc na období 2021-2025²⁰.

V rámci neinvestiční dotace Obec přátelská rodině v letech 2015, 2017 a 2019 byly pro rodiny s dětmi připraveny nejrůznější sportovní, kulturní či vzdělávací akce, a to ve spolupráci např. s rodinnými centry v Olomouci, Knihovnou města Olomouc, Zoologickou zahradou Olomouc, Sluňákovem, Aquaparkem Olomouc, Fakultou tělesné kultury UPOL a dalšími. Pro návštěvníky byly jednotlivé akce buď zcela zdarma či za snížené vstupné, což ocenily zejména rodiny samoživitelů či vícečetné rodiny.

Statutární město Olomouc poskytuje prostřednictvím svého sociálního fondu zaměstnancům při narození dítěte příspěvek až do výše 1 tis. Kč. Ze sociálního fondu město svým zaměstnancům také přispívá na stravování, na volnočasové pohybové aktivity, penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření. Ze sociálního fondu lze zaměstnancům poskytovat finanční i věcné dary při skončení pracovního poměru z důvodu odchodu do předčasného starobního, starobního nebo invalidního důchodu III. stupně, finanční dary za bezpříspěvkové dárcovství krve a další. Z fondu je zaměstnancům také zajišťována zdravotní prevence (testy na COVID-19), nebo permanentní vstupenky do Moravského divadla Olomouc, do Zoo Olomouc, na hokej či fotbal. Zaměstnanci dále mohou využít zápůjčku k překlenutí tíživé finanční situace.

2.3.6 Podpora prarodinných organizací

Organizace realizující prarodinné aktivity si mohou zažádat o finanční podporu z rozpočtu města Olomouce např. v rámci těchto dotačních programů:

- Cestovní ruch
- Kultura
- Ochrana obyvatel
- Sociální služby – sociální oblast a oblast odstraňování bariér
- Sport
- Školství
- Životní prostředí

2.3.7 Podpora v bytové oblasti

Statutární město Olomouc je zřizovatelem a provozovatelem domů s byty pro seniory v sedmi lokalitách města a disponuje tak 555 byty pro seniory a 68 bezbariérovými byty. Byty pro seniory jsou určeny pro bydlení občanů seniorského věku, resp. příjemce starobního a plného invalidního důchodu. Bezbariérové byty jsou určeny pro bydlení zdravotně

²⁰ Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouc na období 2021-2025 je k dispozici na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763

postižených občanů. V obou případech se jedná o byty zvláštního určení, které jsou určeny zejména pro občany žijící osaměle, příjemce pečovatelské služby, občany, kteří jsou v základních životních úkonech soběstační, ale pro zajištění některých potřeb potřebují z důvodu věku nebo zdravotního stavu, dostupnosti bydlení, apod. pomoc. Nájemní vztahy na tyto byty se řídí Pravidly pro poskytování nájmu bytů zvláštního určení v majetku statutárního města Olomouce, je zde zvýhodněná výše nájemného.

Statuární město Olomouc dále vlastní a spravuje prostřednictvím správce celkem 25 bytů, které jsou vedeny jako bytové jednotky sociální. Skladba obyvatel je různorodá jak sociálním statutem, věkem nebo i etnický. Bydlí zde samostatné osoby, pracující, ženy na mateřské dovolené, rodiny s dětmi, nezaměstnaní, senioři, a také osoby omezené ve svéprávnosti. Byty jsou přidělovány v režimu žádosti o přidělení bytu ze sociálních důvodů (posuzování sociální situace žadatele, snížené nájemné, vyjádření OSV MMOI). S obyvateli domu na zlepšení jejich sociálně nepříznivé situace pracují sociální pracovníci OSV MMOI.

Politika bydlení v Olomouci nebyla doposud jasně nastavena, což se změnilo díky Koncepci dostupného a sociálního bydlení statutárního města Olomouce na roky 2021 – 2027²¹, kterou dne 6. září 2021 schválilo Zastupitelstvo města Olomouce. Hlavní překážkou komplexního řešení je omezený vliv SMOI na celkovou dostupnost bydlení v Olomouci, k 31. 12. 2019 mělo SMOI ve vlastnictví 1 527 bytů, což jsou 3 % z celkového bytového fondu. V Olomouci jsou momentálně dostupné byty spadající dle SMOI do režimu sociálního bydlení jednak výše zmíněné byty zvláštního určení, ale také sociální byty na ul. Holická 51, kde se jedná celkem o 25 bytů.

2.4 SWOT analýza

SWOT analýza představuje univerzální analytickou techniku umožňující uspořádání stávajících základních poznatků ze situační analýzy. Její podstatou je identifikovat klíčové silné (S) a slabé stránky (W), tedy (v našem případě) v čem je rodinná politika dobrá a v čem má jisté rezervy. Stejně tak je důležité znát klíčové příležitosti (O) a hrozby (T), které se nacházejí v okolí, tedy ve vnějším okolí. Cílem SWOT analýzy je identifikovat a následně omezit slabé stránky, podporovat silné stránky, hledat nové příležitosti a znát hrozby.

2.4.1 SWOT analýza – rodiny

SWOT analýza byla vytvořena pracovní skupinou rodinné politiky SMOI aktualizací SWOT analýzy zpracované v roce 2018. Jednotlivé výroky v níže uvedených kvadrantech jsou seřazeny dle počtu získaných bodů od nejvyššího po nejnižší.

Silné stránky	Slabé stránky
• bohatá a rozmanitá nabídka zajímavých vzdělávacích, kulturních, společenských a sportovních akcí • zpřístupňování sportovních a dětských hřišť v areálech škol pro širokou	• nedostatek dětských psychologů a rodinných terapeutů, nedostatečná kapacita poraden pro rodinu • nedostatek finančních prostředků na realizaci prorodinných aktivit

²¹ Koncepce dostupného a sociálního bydlení statuárního města Olomouce na roky 2021-2027 je k dispozici na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763

veřejnost • dostatečně hustá síť vzdělávacích institucí včetně jejich dostupnosti • činnost a výzkumné aktivity FTK UPOL a unikátní Aplikační centrum BALUO • rozvinutý systém veřejné hromadné dopravy • dobrá vybavenost sítí zdravotnických zařízení • koncepční, institucionální, personální, informační aj. podpora rozvoje prorodinné politiky ze strany SMOI • intenzivní spolupráce veřejnoprávních a neziskových subjektů při podpoře rodin a prorodinných aktivit • podpora činnosti klubů pro seniory, mateřských a rodinných center • existence Fondu pomoci olomouckým dětem vytvořeného za účelem podpory dětí z nízkopříjmových rodin • aktivity projektu MAP k rozvoji vzdělávání a vzdělávacích kompetencí pedagogů • velmi dobré podmínky pro rozvoj cykloturistiky • rozmanitost a dostupnost sociálních služeb • zavedení bezplatné přepravy jedné osoby doprovázející dítě do 3 let věku	• nedostatečná kapacita sociálního bydlení ve vztahu k poptávce (mj. nízký počet bytů zvláštního určení včetně bytů v domech s pečovatelskou službou) • nedostatečná realizace aktivit a podpora nástrojů napomáhajících sladění pracovního a rodinného života • nedostatečné kapacity předškolních zařízení zřizovaných SMOI; nedostatečná kapacita družin • vysoké tržní ceny bytů • odliv vzdělaných a zkušených lidí pracujících s rodinami z organizací, které nemají stabilní financování • nízké povědomí rodin o možnostech řešení problémů (vztahů, výchovných s dětmi) před jejich eskalací • nedostupnost veřejných WC vč. přebalovacích pultů
Příležitosti	Hrozby
• obecný trend podpory komunitního života v obcích a posílení identity obyvatel, posilování sousedství a občanské soužití, rozvoj občanské společnosti • vytvoření samostatného dotačního titulu pro stabilní financování prorodinných aktivit • podpora aktivního stárnutí • prohloubení spolupráce s UPOL a prorodinnými organizacemi • zapojování seniorů, posilování mezigeneračních vztahů • dotace v rámci soutěže Obec přátelská rodině a seniorům na realizaci prorodinných a proseniorských aktivit • zvýšení povědomí KMČ a veřejnosti o rodinné police města včetně propagace webu prorodinné politiky jako místa s aktuálními a praktickými informacemi pro rodiny • podpora osvětových akcí propagujících	• nedostatek finančních prostředků na realizaci prorodinných aktivit SMOI • podcenění významu preventivních programů pro rodiny • nárůst počtu dětí s projevy rizikového chování • vnímání zdravé rodiny jako samozřejmého uskupení • nedostatek finančních prostředků na budování nových kapacit MŠ, ZŠ a ŠD • pokračující stárnutí populace • nekoncepční vývoj v oblasti legislativy sociálního bydlení • nedostatečná politická podpora prorodinné politiky • nárůst skrytého domácího násilí, což bude mít velký dopad na fungování rodin v širším kontextu • nová pandemická vlna COVID-19 • nové formy ekonomického vydírání

uplatňování prorodinných opatření ve firmách (např. možnosti zkrácených úvazků, sdílená pracovní místa, firemní školky atd.) • zvyšování kapacity dostupného bydlení • navázání spolupráce s KMČ • osvětové akce na podporu bezpečného pohybu cyklistů a koloběžek ve městě • spolupráce s Olomouckým krajem v rámci aktivity Audit Family Friendly Community	partnerů
--	----------

Silnou stránkou města Olomouce je zejména bohatá a rozmanitá nabídka zajímavých vzdělávacích, kulturních, společenských a sportovních akcí, dostatečně hustá síť vzdělávacích institucí včetně jejich dostupnosti. Také velká část sportovních a dětských hřišť v areálech škol je již zpřístupněna pro širokou veřejnost nebo je postupně zpřístupňována. Výhodou pro město Olomouc je rovněž působení a činnost Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci, přičemž příležitostí je pak další rozvoj vzájemné spolupráce. V silných stránkách nesmíme opomenout ani rozvinutý systém veřejné hromadné dopravy.

Jednoznačně největší **slabou stránkou** je nedostatek dětských psychologů a rodinných terapeutů. Přitom ve SWOT analýze z roku 2018 byl tento výrok až na 5. místě. Další slabou stránkou je nízký objem finančních prostředků na realizaci aktivit prorodinné politiky. Nedostatečnou kapacitu sociálního bydlení by částečně mohla řešit realizace aktivit naplňující nově zpracovanou Koncepti dostupného a sociálního bydlení města Olomouce. Na pomoc rodinám sladit pracovní a rodinný života přichází město Olomouc se záměrem transformace stávajících městských jeslí do dětské skupiny a současně hledá vhodné prostory pro vznik nové dětské skupiny. Město tak reaguje na vyšší poptávku olomouckých rodičů po možnosti umístit malé děti do předškolního zařízení. Navýšením kapacit základních a mateřských škol zřizovaných SMOI se zabývá odbor školství ve své Koncepti rozvoje školství SMOI na roky 2021-2025, která má rovněž oporu ve Strategickém plánu rozvoje města.

Největší **příležitostí** je jednoznačně podpora komunitního života v obcích a posílení identity obyvatel, posilování sousedství a občanského soužití, rozvoj občanské společnosti. Zde by jistě stálo za to rozvíjet a podpořit aktivity jako např. dobrovolnictví, pomoc s doučováním, sousedské slavnosti, čtecí babičky a dědečci, rozvíjet spolupráci s Komisemi městských částí apod. S tímto souvisí i podpora aktivního stárnutí, zapojování seniorů a posilování mezigeneračních vztahů, ale také prohloubení spolupráce s UPOL a prorodinnými organizacemi.

Největší **hrozbou** je nedostatek finančních prostředků na realizaci prorodinných aktivit. Příležitostí by mohlo být získání neinvestiční dotace MPSV v rámci celostátní soutěže Obec přátelská rodině a seniorům. Ve společnosti je stále podceňován význam preventivních programů pro rodiny a zdravá rodina je vnímána jako něco „samozřejmého“, proto jí není věnována dostatečná pozornost. Příležitostí může být vysvětlování významu preventivních programů, podpora preventivních programů a aktivit, propagace a podpora zdravé rodiny.

2.4.2 SWOT analýza – senioři

Na aktualizaci SWOT analýzy se podílelo oddělení sociální pomoci a služeb Magistrátu města Olomouce ve spolupráci s předsedy klubů pro seniory. I zde platí, že jednotlivé výroky v níže uvedených kvadrantech jsou seřazeny dle počtu získaných bodů od nejvyššího po nejnižší.

Silné stránky	Slabé stránky
- Fungující síť klubů pro seniory. - Existence stabilní sítě sociálních služeb, zejména terénní služby (pečovatelská služba, osobní asistence). Tradiční poskytovatelé (dlouholetá existence). - Rozmanitá nabídka aktivit pro seniory (univerzita třetího věku, vzdělávací programy organizací, kulturní akce pořádané městem – Moravské divadlo, Moravská filharmonie, apod.). - Rozšiřující možnosti oslovení seniorů (např. Facebook), ale i místní TV a Rozhlas, a placená propagace Klubů seniorů např. na TV stanici „Šlágr“. - Vzájemná spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb a také městem. - Fungující projekt Bezbariérová Olomouc. - Pravidelné vydávání časopisů Olomoucký senior a Olomoucké listy a možnost publikování v nich. - Spolupráce s Univerzitou Palackého v Olomouci. - Existence prarodinné politiky.	- Stárnutí členské základny členů klubů pro seniory. - Malý zájem mladších seniorů o členství v klubech pro seniory. - Absence terénní péče odborných i praktických lékařů. - Nedostatečná kapacita odlehčovacích služeb. - Ekonomická situace seniorů. - Malá kapacita domovů pro seniory. - Vytvoření koncepce řízení KS. - Vysoká míra osamělosti seniorů. - Nedostatečná kapacita doléčovacích a asistenčních služeb. - Nedostatečné zázemí pro dobrovolnické aktivity. - Nedostatek financí na realizaci aktivit klubů pro seniory. - Pomalé řešení problémů ze strany Magistrátu města Olomouce.
Příležitosti	Hrozby
- Zvýšení atraktivity klubů pro seniory (např. více živé hudby v klubech, cvičení na židlích, tanec apod., přednášky o zdravém životním stylu atd.). - Aktivněji propojovat všechny věkové kategorie pro zajištění a konání akcí. - Rozšíření vybraných aktivizačních služeb pro seniory dle potřeb seniorů. - Zvýšení informovanosti seniorů o aktivitách ve městě především prostřednictvím TV vysílání. - Rozšíření volnočasových aktivit pro seniory, včetně vhodných pohybových aktivit. - Spolupráce škol a klubů pro seniory. - Snížení osamělosti seniorů nabídkou pravidelných aktivit, klubových setkání, apod. - Zvýšení dovednosti a kompetence seniorů prostřednictvím vzdělávacích programů (informační technologie,	- Nemožnost zapojovat do činnosti KS mladší seniory z důvodů pokračující práce, brigády, hlídání dětí v rodině. - Nová pandemická vlna COVID-19. - Nezájem seniorů o aktivity a služby, které jsou pro ně realizovány a zřizovány. - Velké množství osob přicházejících do předčasného důchodu. - Změna nastavených koncepcí v souvislosti se změnou politických struktur. - Přetrvávající nedostatek pobytových služeb: vysoký věk odchodu do důchodu omezuje možnost příbuzných pečovat o seniory doma. - Nárůst populace v seniorském věku (sociální služby nepokryjí poptávku po sociálních službách). - Odchod kvalifikovaných pracovníků ze sociálních služeb.

komunikační dovednosti). • Rozšíření spolupráce vysílajících organizací dobrovolníků s kluby seniorů. • Lepší propojenost a vyšší míra spolupráce s Olomouckým krajem. • Zlepšit posilování mezigeneračních vztahů. • Propagace významu a vytvoření programů pro rozvoj dobrovolnictví.	• Nedostatečná informovanost seniorů o poskytovaných službách a aktivitách. • Nedostatečná podpora odborného sociálního poradenství.
---	---

Jednoznačně **nejsilnější stránkou** je fungující síť klubů pro seniory. Dále je to existující stabilní síť sociálních služeb, zejména terénních a také rozmanitá nabídka aktivit pro seniory.

Slabou stránkou je zejména stárnutí členské základny členů klubů pro seniory a malý zájem mladších seniorů o členství v klubech pro seniory.

Příležitostí může být zvýšení atraktivity klubů pro seniory novým programem, např. více živé hudby v klubech, rozšířit nabídku v oblasti cvičení, tanec apod., další přednášky o zdravém životním stylu atd. Příležitostí může být také podpora mezigeneračních akcí. Toto se jako příležitost shodně objevuje i v prarodinné SWOT analýze, kterou zpracovala pracovní skupina rodinné politiky.

Hrozbou může být nemožnost zapojovat do činnosti klubů pro seniory mladší seniory z důvodů pokračující práce, brigády, hlídání dětí v rodině. Hrozbou může být také nová pandemická vlna COVID-19 či nezájem seniorů o aktivity a služby, které jsou pro ně realizovány a zřizovány.

3 Návrhová část

Jak bylo uvedeno již v úvodu, rodinná politika má tzv. průřezový charakter. Jde tedy o politiku, která zasahuje do řady oblastí. Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni²² rozčleňuje rodinnou politiku pro větší přehlednost a srozumitelnost do následujících oblastí:

- oblast služeb pro rodiny,
- oblast podpory trhu práce a harmonizace rodinného/osobního a pracovního života,
- oblast prostoru přátelského rodinám,
- oblast komunikace a spolupráce.

Jelikož některé oblasti a aktivity má statutární město Olomouc podchycené a podrobněji zpracované v jiných sektorových koncepčních dokumentech, nebudeme z důvodu duplicity tyto aktivity dále uvádět, pouze odkážeme na příslušný koncepční materiál.

²² Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni, MPSV, 2020, ISBN 978-80-7421-177-5, dostupná na www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni/

3.1 Strategický cíl Oblast služeb pro rodiny

Tato oblast zahrnuje širokou škálu různých služeb pro rodiny s dětmi, pro seniory, preventivní programy (např. vzdělávací, osvětové či psychologické poradenství; činnost rodinných center atd.), programy zaměřené na mezigenerační spolupráci atd. Rovněž sem spadají služby péče o děti předškolního a školního věku, otvírání škol a školských zařízení široké veřejnosti nebo činnost komunitní školy, tyto oblasti jsou ale již popsány v rámci Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2021-2025. Problematikou bydlení, která sem rovněž spadá, se pro změnu zabývá Koncepce dostupného a sociálního bydlení statutárního města Olomouce na roky 2021-2027.

Strategický cíl	Opatření
Oblast služeb pro rodiny	Opatření 1.1 Podpora center pro rodinu, komunitních center
	Opatření 1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny
	Opatření 1.3 Podpora mezigeneračního soužití a života v komunitě
	Opatření 1.4 Podpora aktivního stárnutí
	Opatření 1.5 Podpora sportovních a volnočasových aktivit dětí a mládeže
	Opatření 1.6 Podpora vzdělávání a informovanosti seniorů

Oblast služeb pro rodiny	Opatření 1.1 Podpora center pro rodinu, komunitních center
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření se zaměřuje především na činnosti stávajících rodinných center a prarodinných (včetně proseniorských) organizací v Olomouci v nemovitostech ve vlastnictví města za sníženou úhradu. Nadále platí nabídka prostor stávajících Klubů pro seniory SMOI pro zájmové a volnočasové aktivity pro rodiny organizované těmito centry a dalšími organizacemi. Opatření je zaměřeno také na podporu prarodinných (a tedy i proseniorských) aktivit prostřednictvím dotace z rozpočtu statutárního města Olomouce zejména v rámci Programové dotace v oblasti odboru sociálních věcí, a to v Sociální oblasti a oblasti odstraňování bariér v Olomouci pro příslušný rok. Opatření se dále zaměřuje na podporu a zajištění činnosti komunitního centra „Klub volnočasových aktivit Pešek“ na ul. Peškova 1 a komunitního centra na ul. Pavelčákova.
Cílová skupina	prarodinné a proseniorské organizace, rodiny s dětmi, senioři, veřejnost
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce
Vazby na další opatření	1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny 1.3 Podpora mezigeneračního soužití a života v komunitě 1.4 Podpora aktivního stárnutí 2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládaní realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	Správa nemovitostí Olomouc, a.s., prarodinné a proseniorské organizace
Indikátory	- počet organizací, které využily prostory klubů pro seniory - počet klubů pro seniory, které byly organizacemi využity - celková výše poskytnutých finančních prostředků v rámci

	programové dotace OSV - počet podpořených žadatelů o dotaci - počet organizací, které využily prostory komunitního centra
--	---

Oblast služeb pro rodiny	Opatření 1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny
Popis opatření, hlavní aktivity	Důležité je poskytnout podporu rodině dříve, než dojde k rozvoji okolností ohrožujících její zdravé fungování. Proto cílem opatření je podpořit rozvoj rodičovských a partnerských kompetencí, a také poskytnout rodinám prostor smysluplně využívat volný čas. V rámci opatření tak budou podporovány semináře, besedy, kurzy a workshopy, kulaté stoly či konference o rodině. Stejně tak budou podporovány akce pro rodiny s dětmi konané např. v rámci oslav Dne rodin, Týdne pro rodinu, oslav Dětského dne apod. Podporovány budou i akce v rámci oslav Mezinárodního dne seniorů (např. sportovní den, ples, koncerty, besedy apod.), ale i akce v rámci celého roku, jako vzdělávací přednášky (např. v oblasti zdraví, kyberprostoru atd.) a besedy, zájezdy, apod.
Cílová skupina	rodiny s dětmi, senioři, veřejnost
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce 5. komunitní plán sociálních služeb Olomoucka na období let 2020-2022
Vazby na další opatření	1.1 Podpora center pro rodinu, komunitních center 1.3 Podpora mezigeneračního soužití a života v komunitě 1.4 Podpora aktivního stárnutí 1.6 Podpora vzdělávání a informovanosti seniorů 2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání 4.1 Jednotné informování o aktivitách pro rodiny ze strany města
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí, RC Heřmánek, RC Provázek, RC Olivy, Centrum pro rodinný život, Centrum Semafor
Partneři	Olomoucký kraj, městské organizace, Univerzita Palackého v Olomouci, kluby pro seniory, OSTROV – zázemí pro rodinu, místní Agenda 21
Indikátory	- počet zrealizovaných preventivních programů - počet zrealizovaných akcí pro rodiny - počet zrealizovaných akcí pro seniory - počet uskutečněných preventivních přednášek v klubech seniorů - počet zapojených rodinných center do programu Centra Semafor

Oblast služeb pro rodiny	Opatření 1.3 Podpora mezigeneračního soužití a života v komunitě
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření se zaměřuje na vzájemné propojování a sbližování generací, a to zejména prostřednictvím činností jednotlivých rodinných center, která nabízejí prostor pro mezigenerační setkávání. Cílem je rovněž podpora komunitních a sousedských akcí. Kromě zapojení aktivních seniorů např. vedením tvořivé dílny, pomoci při jednorázových akcích, ale také různými besedami s dětmi na MŠ budou v rámci opatření realizovány především následující stěžejní aktivity: - Sousedské slavnosti - Čtecí babičky a dědečci - Adoptivní příbuzný – „Nová babička/nový dědeček“ - Dobrovolnictví

	- Doučování - Akce pro veřejnost realizované jednotlivými KMČ
Cílová skupina	rodiny s dětmi, senioři, veřejnost
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce
Vazby na další opatření	1.1 Podpora center pro rodinu, komunitních center 1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny 1.4 Podpora aktivního stárnutí 4.1 Jednotné informování o aktivitách pro rodiny ze strany města
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	RC Olivy, RC Heřmánek, RC Provázek, OSTROV – zázemí pro rodinu, Centrum pro rodinný život, KMČ
Partneři	odbor sociálních věcí, kluby pro seniory, oddělení komisí městských částí a detašovaných pracovišť, MŠ
Indikátory	- počet zrealizovaných sousedských slavností/akcí - počet čtecích babiček a dědečků - počet zapojených MŠ - počet dobrovolníků - počet doučovaných dětí - počet „adoptivních příbuzných“ - počet akcí pro veřejnost pořádaných KMČ

Oblast služeb pro rodiny	Opatření 1.4 Podpora aktivního stárnutí
Popis opatření, hlavní aktivity	S pojmem aktivní stárnutí přišla Světová zdravotnická organizace koncem 90. let 20. století v souvislosti s problematikou celosvětového stárnutí populace. Jedná se o koncept přístupu ke stáří a seniorům a vyjadřuje potřebu změny v přístupu k otázkám začlenění seniorů do společnosti. Aktivní stárnutí znamená nabízet lepší podporu starším lidem. Být aktivní znamená být pozitivní, otevřený novým věcem, smysluplně využívat svůj volný čas, dbát o své zdraví a udržovat bystrou mysl. Statutární město Olomouc je si tohoto dobře vědomo, proto na svém území postupně zřídilo celkem 23 klubů pro seniory a 1 klubovnu. Cílem klubů pro seniory je aktivizace občanů především seniorského věku vytvořením a poskytnutím podmínek pro bezpečné trávení volného času, kulturním, zájmovým, vzdělávacím, sportovním, aj. programem. Opatření se tak zaměřuje na podporu stávajících Klubů pro seniory SMOI, a to zejména realizací a podporou aktivit pro seniory (např. besedy, přednášky, zájezdy, plesy, sportovní den), ale také postupnou modernizací prostor stávajících klubů a zajištěním provozních nákladů spojených s fungováním a údržbou klubů apod. V rámci opatření je možné rovněž iniciovat vznik nového klubu pro seniory v rámci stávajících prostor.
Cílová skupina	senioři
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce 5. komunitní plán sociálních služeb Olomoucka na období let 2020-2022
Vazby na další opatření	1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny 1.3 Podpora mezigeneračního soužití a života v komunitě 1.6 Podpora vzdělávání a informovanosti seniorů
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí

Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	Správa nemovitostí Olomouc a.s., Výstaviště Flora Olomouc a.s.
Indikátory	- počet klubů pro seniory zřizovaných SMOI - počet nově zmodernizovaných klubů pro seniory - počet evidovaných členů klubů pro seniory

Oblast služeb pro rodiny	Opatření 1.5 Podpora sportovních a volnočasových aktivit dětí a mládeže
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření je zaměřeno na podporu sportovního vyžití dětí a mládeže prostřednictvím voucherového systému za využití Informačního systému Aktivní město. Příjemci budou děti s trvalým bydlištěm v Olomouci a příspěvek bude možné využít na vstup/vstupy do sportovního zařízení provozovaného SMOI (AQUAPARK Olomouc, Plavecký stadion Olomouc, Zimní stadion v Olomouci, ZOO Olomouc, Centrum Semafor). V případě úspěšnosti projektu bude možné rozšířit nabídku např. o skupinu příjemců z řad seniorů. Cílem opatření je také projednat možnost zavedení rodinného vstupného v městských zařízeních, kde dosud není.
Cílová skupina	děti, mládež, senioři
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Koncepce statutárního města Olomouce v oblasti podpory sportu a pohybu na období 2021-2027
Vazby na další opatření	1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro oblast cestovního ruchu, kultury a sportu
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor cestovního ruchu, kultury a sportu
Partneři	Společnost Up ČR, městské organizace, odbor sociálních věcí
Indikátory	- počet vydaných voucherů - počet smluvních poskytovatelů - objem uvolněných finančních prostředků - rozšíření skupiny příjemců o seniory - rodinná registrace v Knihovně města Olomouce - zavedení rodinného vstupného v ZOO Olomouc

Oblast služeb pro rodiny	Opatření 1.6 Podpora vzdělávání a informovanosti seniorů
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření si klade za cíl další vzdělávání seniorů, které jim umožní aktivně trávit svůj volný čas, osvěžit si znalosti a doplnit je novými poznatky, pohovořit si s předními odborníky na různá témata, ale také získat příležitost poznat nové přátele z řad svých vrstevníků. Vzdělávání bude probíhat jednak prostřednictvím nabídky RC Heřmánek, Maltéžské pomoci, o.p.s., ale také prostřednictvím U3V. Opatření je dále zaměřeno na podporu projektu Seniorská obálka, do kterého je statutární město Olomouc již dlouhodobě zapojeno. Smyslem projektu je zvýšení bezpečí. Tiskopis uložený na správném místě (na vstupních dveřích, na dveřích lednice) má zejména starým osamělým lidem pomoci v tísni, při ohrožení života či zdraví, kdy zdravotníci v případě zásahu u seniora doma snadno zjistí, jaké léky dotyčný člověk bere, jakými nemocemi trpí, kdo je jeho ošetřujícím lékařem a koho

	z příbuzných informovat. Nyní projekt přišel i s „cestovní“ verzí Seniorské obálky Mini do peněženky. Ke kartičce se chystá také gumový náramek, díky kterému záchranáři budou vědět, že dotyčný kartičku u sebe má.
Cílová skupina	senioři
Vazba na strategické dokumenty SMOI	5. komunitní plán sociálních služeb Olomoucka na období let 2020-2022
Vazby na další opatření	1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí, RC Heřmánek, Maltézská pomoc, o.p.s.
Partneři	MPSV, Krajská rada seniorů Olomouckého kraje
Indikátory	- počet seniorů zapojených do vzdělávání v rámci U3V - počet zrealizovaných vzdělávacích programů pro seniory (RC Heřmánek) - počet seniorů v rámci vzdělávacích kurzů (RC Heřmánek) - počet vytištěných Seniorských obálek Mini - počet zhotovených gumových náramků

3.2 Strategický cíl Oblast podpory trhu práce a harmonizace rodinného/osobního a pracovního života

Ze Zprávy o rodině 2020²³ (VÚPSV, v. v. i. Praha 2020) vyplývá, že v posledních letech se celkově zvýšila zaměstnanost a nabídka pracovních míst, což zlepšilo podmínky i pro zaměstnávání osob vázaných rodinnými povinnostmi a rodičům a pečujícím osobám se potenciálně otevřel prostor pro svobodnější volbu strategií harmonizace rodiny a zaměstnání. Pracovní doba se mírně zkracuje, v roce 2018 pracovaly ženy průměrně necelých 35 hodin týdně a muži 38 hodin. Podíl kratších pracovních úvazků se za poslední roky zvýšil nevýznamně a nadále zaostává za řadou evropských zemí. Jeho využití brání to, že za stávajících podmínek jsou tyto úvazky často spojeny s nerovnoprávnými podmínkami z hlediska adekvátnosti mzdy, pracovních podmínek či pracovních benefitů nebo s nejistotou návratu k plnému úvazku podle potřeby zaměstnanců. Důvody nízkého podílu kratších úvazků se nemění a jsou kombinací nejednoznačného zájmu na straně zaměstnanců a většinou malého zájmu zaměstnavatelů.

Také práce z domova je v ČR méně rozšířena proti jiným zemím, v roce 2015²⁴ ji někdy využilo 14 % zaměstnanců oproti 21 % v průměru Evropské unie. Subjektivně se lépe daří kombinovat rodinu a zaměstnání tím lépe, čím je rodič spokojenější s rozdělením rolí v rodině, a to v případě žen i mužů. Zatímco s partnerem žijící matky spatřují zdroj napětí při plnění dvojí role na straně zaměstnání, v jeho náročnosti nebo v dlouhé reálné pracovní době, samoživitelky si nejčastěji stěžují na náročnost a časovou zatíženost péčí o děti a domácnost. Velkým problémem dnešních rodin s dětmi je využívání a dostatečnost času, který mohou

²³ Zpráva o rodině 2020, <https://www.mpsv.cz/web/cz/strategicke-dokumenty-v-oblasti-podpory-rodiny>

²⁴ Ve Zprávě o rodině nejsou zahrnuta data za rok 2020 a 2021, která budou ovlivněna pandemií COVID-19, kdy se institut home office začal využívat více.

rodiče věnovat činnostem, které považují za důležité pro rodinu a děti. Největší deficit času pro děti je pocíťován ve všech typech rodin u společného volného času.

O časování a formě návratu na trh práce po rodičovské dovolené se rodiče obvykle rozhodují podle více kritérií, zejména profesních aspirací, stávající ekonomické situace rodiny vč. potenciálního dopadu změn ve struktuře rodinného rozpočtu, nebo s ohledem na vzájemnou pomoc v širší rodině. Reálně se na trh práce dříve vrací matky z lépe situovaných rodin, vzdělanější a ty, které měly vyšší předchozí příjmy. Velký vliv stále mívají na jedné straně bariéry na trhu práce a v nabídce služeb péče o děti, na druhé straně pak preference ohledně rodičovské péče o děti nebo profesní aspirace rodičů. Převážná část rodičů si nadále vybírá tříletou rodičovskou dovolenou. Do zaměstnání se vrací necelá polovina rodičů tři roky po narození dítěte, zatímco po delší době zhruba čtvrtina rodičů (v tom více než desetina ve čtyřech letech věku dítěte). Časování návratu do zaměstnání reflektuje i deficit zkrácených úvazků. Matky po rodičovské dovolené se převážně vrací do zaměstnání na plný úvazek, ale nebývá to v souladu s jejich preferencemi. Pro lepší harmonizace je tedy třeba prioritně zaměřit se na opatření na trhu práce, nastavení celého systému finanční podpory rodin a další zvyšování kvality i dostupnost zařízení denní péče o děti s ohledem na preference rodičů.

Strategický cíl	Opatření
Oblast podpory trhu práce a harmonizace rodinného/osobního a pracovního života	Opatření 2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání
	Opatření 2.2 Rozšíření nabídky péče o děti předškolního věku

Oblast podpory trhu práce a harmonizace rodinného/osobního a pracovního života	Opatření 2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření se zaměřuje na podporu aktivit zaměřených na harmonizace pracovního a rodinného života. Podporovány tak budou workshopy a besedy na téma sladění práce a rodiny, budou podporovány vzdělávací kurzy pro rodiče zaměřené zejména na podporu rodičů vracících se z mateřské / rodičovské dovolené (počítačové dovednosti, finanční gramotnost, time management, jak napsat životopis a motivační dopis, příprava na výběrové řízení apod.), kariérní koučování. Opatření se dále zaměřuje na vzdělávání a podporu rodičů, kteří chtějí po RD začít podnikat – vytváření podnikatelského záměru, plánu, finančních analýz a kompetencí pro konkurenceschopnost na trhu (organizace OSTROV zázemí pro rodinu). Cílem opatření je i podpora aktivit zaměřených na zvyšování informovanosti zaměstnavatelů o možnostech a výhodách prorodinných opatření pro vlastní prosperitu firmy, jako je např. využití alternativních a flexibilních forem práce. Opatření se dále zaměřuje na provoz coworkingového centra (RC Heřmánek; RC Olivy). Opatření si klade za cíl nadále spolupracovat s MPSV v Olomouckém kraji a vyvíjet iniciativu MPSV v problematice sladění rodinného a profesního života na celorepublikové úrovni.
Cílová skupina	rodiny s dětmi, zaměstnavatelé

Vazba na strategické dokumenty SMOI	
Vazby na další opatření	1.1 Podpora center pro rodinu, komunitních center 1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	RC Olivy, RC Heřmánek, RC Provázek, OSTROV zázemí pro rodinu
Partneři	odbor sociálních věcí, odbor kancelář tajemníka, Sít pro rodinu z.s., MPSV
Indikátory	- počet zrealizovaných kurzů pro rodiče vracující se z MD/RD - počet workshopů a besed - počet zrealizovaných svépomocných rodičovských skupin - počet adaptačních kurzů pro děti před nástupem do MŠ - počet hodin poskytnutého kariérního koučování, poradenství - počet hodin využití služeb coworkingového centra

Oblast podpory trhu práce a harmonizace rodinného/osobního a pracovního života	Opatření 2.2 Rozšíření nabídky péče o děti předškolního věku
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření se zaměřuje na harmonizaci pracovního a rodinného života rozšířením nabídky péče o děti předškolního věku. V rámci opatření dojde k transformaci stávajících dětských jeslí SMOI do tzv. dětské skupiny, čímž dojde k navýšení kapacity z 35 na 36 míst. Současně se bude hledat vhodný prostor pro vznik další dětské skupiny s kapacitou 24 míst, v návaznosti na možné využití dotačních prostředků z Národního plánu obnovy.
Cílová skupina	rodiny s dětmi
Vazba na strategické dokumenty SMOI	
Vazby na další opatření	2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí, odbor investic, odbor dotačních projektů
Partneři	Odbor školství
Indikátory	- transformace dětských jeslí SMOI do dětské skupiny - nalezení vhodného objektu pro vznik dětské skupiny - zhotovená projektová dokumentace k provedení stavby / rekonstrukce objektu pro vznik dětské skupiny - celková kapacita dětských skupin SMOI

3.3 Strategický cíl Oblast prostoru přátelského rodinám

Prostor přátelský rodinám představuje prostor, kde je preferován bezbariérový a bezpečný způsob pohybu. Statutární město Olomouc na tyto požadavky dlouhodobě a systematicky reaguje, např. vytvářením sítě bezbariérových tras pro pohyb po městě po chodníku i městskou hromadnou dopravou. Jak rodiče s kočárky, tak vozíčkáři či občané s pohybovým

handicapem mohou využívat nízkopodlažní tramvaje a autobusy, zvýšené zastávkové ostrůvky či bezbariérové nájezdy na chodníky. Problematiku udržitelnosti dopravy ve městě ve všech formách včetně řešení parkování a zlepšení bezpečnosti dopravy a bezbariérovosti včetně cykloopatření ve městě řeší Plán udržitelné mobility města Olomouce.

Město Olomouc má zpracovanou koncepci hlavních bezbariérových tras, které zpravidla odpovídají hlavním silničním komunikacím. Ve městě je realizován projekt Bezbariérová Olomouc²⁵, který má zpřístupnit město všem obyvatelům i návštěvníkům města. Bezbariérové úpravy veřejného prostoru se týkají hromadné dopravy, pěší dopravy, přístupnosti veřejných budov, ale i informovanosti a nabídky volnočasových akcí²⁶. Všechny plánované bezbariérové trasy jsou obsaženy v tzv. Územní studii bezbariérových tras. Z této studie vychází i Akční plán, ve kterém jsou podrobně rozpracovány úpravy bezbariérových tras včetně možnosti financování, předpokládaného časového harmonogramu realizace atd.

Do prostoru přátelského rodinám dále patří i místa pro trávení volného času. Stejně jako v předchozích letech bude město Olomouc podporovat zřizování nových dětských hřišť a sportovišť v obytných čtvrtích na veřejném prostranství dle demografického vývoje. Tato problematika je řešena v Koncepci SMOI v oblasti podpory sportu a pohybu.

Strategický cíl	Opatření
Oblast prostoru přátelského rodinám	Opatření 3.1 Mapování bezbariérovosti objektů, rozvoj bezbariérového turismu a osvětové činnosti
	Opatření 3.2 Inkluzivní herní prvky dětských hřišť
	Opatření 3.3 Přebalovací koutky a místa pro rodiče ve veřejných prostorách

Oblast prostoru přátelského rodinám	Opatření 3.1 Mapování bezbariérovosti objektů, rozvoj bezbariérového turismu a osvětové činnosti
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření směřuje ke kontinuálnímu mapování bezbariérové přístupnosti veřejných objektů a prostranství. Dle potřeby budou mapovány okruhy objektů (např. kluby pro seniory, stravovací zařízení aj.) a tyto zařazeny do mapy přístupnosti města na webových stránkách rodinné politiky města Olomouce. I nadále bude mapování probíhat v souladu s Metodikou kategorizace přístupnosti objektů, kterou vydává Pražská organizace vozíčkářů. Dle této metodiky budou objekty kategorizovány na přístupné, částečně přístupné a nepřístupné. V pravidelných intervalech je mapa přístupnosti aktualizována v návaznosti na stavební rekonstrukce objektů. V souladu s rozvojem turismu bude rozvíjen tzv. bezbariérový turismus. Budou vytvořeny materiály, které budou obsahovat specifické informace pro osoby s pohybovým či smyslovým handicapem, ale také pro rodiny s malými dětmi. Tyto materiály budou koncipovány tak, aby umožnily výše zmíněným skupinám obyvatel návštěvu přístupných památek, muzeí a jiných turistických cílů. V rámci posilování a rozvoje občanské odpovědnosti bude rozvíjena také osvětová činnost, která bude realizována formou zážitkových workshopů

²⁵ www.olomouc.eu/obcan/socialni-sluzby/projekt-bezbarierova-olomouc

²⁶ Plán udržitelné městské mobility Olomouc je dostupný na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763

	pro různé cílové skupiny (děti ve školách, zaměstnavatelé, široká veřejnost aj.). Workshopy si kladou za cíl přibližovat laické i odborné veřejnosti svět spoluobčanů s různými druhy znevýhodnění.
Cílová skupina	rodiny s dětmi, senioři, osoby se zdravotním postižením, veřejnost
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Plán udržitelné mobility města Olomouc Strategický plán rozvoje města Olomouce 5. komunitní plán sociálních služeb Olomoucka na období let 2020-2022
Vazby na další opatření	1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny 1.3 Podpora mezigeneračního soužití a života v komunitě
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	odbor strategie a řízení, odbor cestovního ruchu, kultury a sportu, Spolek TREND VOZÍČKÁŘŮ Olomouc, TyfloCentrum o.p.s.
Indikátory	- počet zmapovaných objektů - aktualizované webové stránky rodinné politiky (mapa přístupnosti) - počet vydaných materiálů k bezbariérovému turismu - počet zrealizovaných workshopů

Oblast prostoru přátelského rodinám	Opatření 3.2 Inkluzivní herní prvky dětských hřišť
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření se zaměřuje na podporu pohybu a sportu dětí s postižením pořízením inkluzivních herních prvků do vytipovaných stávajících dětských hřišť. Cílem opatření je začlenění dětí s hendikepem mezi „zdravé“ děti.
Cílová skupina	rodiny s dětmi
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce Koncepce statutárního města Olomouce v oblasti podpory sportu a pohybu na období 2021-2027 5. komunitní plán sociálních služeb Olomoucka na období let 2020-2022
Vazby na další opatření	1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny 1.3 Podpora mezigeneračního soužití a života v komunitě
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	odbor městské zeleně a odpadového hospodářství, odbor cestovního ruchu, kultury a sportu, odbor dotačních projektů
Indikátory	- pasportizace stávajících dětských hřišť vhodných pro doplnění o inkluzivní herní prvky - výše finančních prostředků alokovaná na pořízení inkluzivních herních prvků - počet hřišť s nově umístěnými herními prvky

Oblast prostoru přátelského rodinám	Opatření 3.3 Přebalovací koutky a místa pro rodiče ve veřejných prostorách
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření se zaměřuje především na udržení stávajících přebalovacích koutků a míst pro rodiče ve veřejných prostorách. Opatření bude dále iniciovat zřízení nových přebalovacích koutků ať již v objektech SMOI, tak dalších institucích zřizovaných městem. Bude se jednat zejména o objekty,

	kde je častá frekvence návštěv rodin s malými dětmi. Podněty budou nadále sesbírány i prostřednictvím rodinných center.
Cílová skupina	rodiny s dětmi
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce
Vazby na další opatření	
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	organizace zřizované městem, odbor agendy řidičů a motorových vozidel, odbor správních činností, odbor kancelář tajemníka
Indikátory	- počet přebalovacích koutků a míst pro rodiče ve veřejných prostorách

3.4 Strategický cíl Oblast komunikace a spolupráce

V rámci své prorodinné politiky si město Olomouc uvědomuje důležitost efektivní komunikace s rodinami a jejich informování. Kde lidé nejčastěji získávají informace o dění ve městě bylo i předmětem zjišťování v rámci Průzkumu spokojenosti obyvatel statutárního města Olomouce provedeného v roce 2020. Z průzkumu vyplynulo, že lidé nejčastěji získávají informace prostřednictvím Olomouckých listů, internetových stránek města, od přátel a známých, na Facebooku, Instagramu či Twitteru. Zatímco mladší věkové kategorie obyvatel používá nejčastěji Facebook, Instagram či Twitter, starší věkové kategorie obyvatel sociální sítě tolik nepoužívají, naopak na prvním místě u nich skončily Olomoucké listy a kanál TV Morava.

Strategický cíl	Opatření
Oblast komunikace a spolupráce	Opatření 4.1 Jednotné informování o aktivitách pro rodiny ze strany města
	Opatření 4.2 Spolupráce s aktéry rodinné politiky
	Opatření 4.3 Mapování potřeb a míry spokojenosti rodin
	Opatření 4.4 Vytvoření „informačního minima pro rodiče“

Oblast komunikace a spolupráce	Opatření 4.1 Jednotné informování o aktivitách pro rodiny ze strany města
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření si klade za cíl pokračovat v jednotném informování ze strany města o aktivitách pro rodiny. Tohoto cíle bude dosaženo propagací aktivit podporujících rodiny (vč. seniorů) prostřednictvím propagačních materiálů pro rodiny, včetně pravidelných tiskových zpráv o aktivitách v rámci rodinné politiky. V rámci opatření budou také aktualizovány a propagovány stávající webové stránky prorodinné a proseniorské politiky včetně aktualizace kalendáře akcí na těchto stránkách, nadále bude vydáván časopis Olomoucký senior.
Cílová skupina	rodiny s dětmi, senioři, veřejnost
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce Komunikační strategie statutárního města Olomouce (Měníme Olomouc)
Vazby na další opatření	1.1 Podpora center pro rodinu, komunitních center 1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny 1.3 Podpora mezigeneračního soužití a života v komunitě

	1.4 Podpora aktivního stárnutí 2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání 4.3 Mapování potřeb a míry spokojenosti rodin
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	odbor kancelář primátora, prarodinné organizace, městské organizace, odbor cestovního ruchu, kultury a sportu
Indikátory	- aktualizované webové stránky prarodinné a proseniorské politiky - počet výtisků časopisu Olomoucký senior

Oblast komunikace a spolupráce	Opatření 4.2 Spolupráce s aktéry prarodinné politiky
Popis opatření, hlavní aktivity	Cílem opatření je především zachování činnosti stávající pracovní skupiny rodinné politiky SMOL včetně jejího možného rozšíření o další aktéry rodinné politiky a současně zintenzivnění spolupráce např. při tvorbě strategických dokumentů v oblasti prarodinné politiky včetně přípravy přihlášky do soutěže Obec přátelská rodině a seniorů. Cílem je rovněž nadále rozvíjet spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci na realizaci prarodinných akcí (tedy i akcí pro seniory). Cílem opatření je také navázání užší spolupráce s jednotlivými KMČ, zejména posílením vzájemné komunikace. Opatření si rovněž klade za cíl větší zapojení KMČ do tvorby nové koncepce rodinné politiky na další období, včetně užšího zapojení KMČ při zjišťování potřeb rodin.
Cílová skupina	prarodinné organizace, Univerzita Palackého v Olomouci, KMČ
Vazba na strategické dokumenty SMOL	Strategický plán rozvoje města Olomouce Komunikační strategie statutárního města Olomouce (Měníme Olomouc)
Vazby na další opatření	1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny 1.3 Podpora mezigeneračního soužití a života v komunitě 1.4 Podpora aktivního stárnutí 4.1 Jednotné informování o aktivitách pro rodiny ze strany města 4.3 Mapování potřeb a míry spokojenosti rodin
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	prarodinné organizace, Univerzita Palackého v Olomouci, KMČ, odbor kancelář primátora, oddělení komisí městských částí a detašovaných pracovišť
Indikátory	- počet jednání pracovní skupiny rodinné politiky - zapojení zástupce KMČ do pracovní skupiny

Oblast komunikace a spolupráce	Opatření 4.3 Mapování potřeb a míry spokojenosti rodin
Popis opatření, hlavní aktivity	Dobře nastavená rodinná politika vychází především ze zjištěných potřeb místních rodin. Opatření si tak klade za cíl pravidelně mapovat potřeby rodin např. zpracováním studie rodin v Olomouci externím zpracovatelem, besedami v rodinných centrech, anketním šetřením, pravidelnou revizí SWOT analýzy v rámci pracovní skupiny rodinné politiky, mapováním potřeb rodin v součinnosti s KMČ, příp. školami, mapováním potřeb v rámci

	klubů pro seniory atd.
Cílová skupina	rodiny s dětmi, senioři, veřejnost
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce Komunikační strategie statutárního města Olomouce (Měníme Olomouc)
Vazby na další opatření	4.2 Spolupráce s aktéry rodinné politiky
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	pracovní skupina rodinné politiky, prarodinné organizace, KMČ, oddělení komisí městských částí a detašovaných pracovišť, kluby pro seniory
Indikátory	- aktualizovaná SWOT analýza - počet besed v rodinných centrech - výzkumná zpráva o situaci rodin v Olomouci/anketní šetření

Oblast komunikace a spolupráce	Opatření 4.4 Zhotovení „informačního minima pro rodiče“
Popis opatření, hlavní aktivity	Cílem opatření je usnadnit rodičům vyhledávání základních důležitých informací z různých oblastí rodinné politiky. Rodiče zde najdou praktické postupy, co a jak vyřídit bezprostředně po porodu, jaké mají možnosti finanční podpory od státu, jaké jsou možnosti trávení volného času s malými dětmi či jaké slevové výhody je možné uplatnit. Rovněž zde bude představen systém předškolního vzdělávání od tradičních až po alternativní možnosti.
Cílová skupina	rodiny s dětmi
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce
Vazby na další opatření	4.1 Jednotné informování o aktivitách pro rodiny ze strany města 4.2 Spolupráce s aktéry rodinné politiky
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	pracovní skupina rodinné politiky, odbor cestovního ruchu, kultury a sportu, odbor školství, odbor dopravy a územního rozvoje, Úřad práce ČR
Indikátory	- zhotovené „informační minimum pro rodiče“ - počet vytištěných manuálů - počet zapojených porodnických oddělení

4 Implementační část

Následující kapitola obsahuje implementační pravidla, která popisují způsob realizace a naplňování (implementace) Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2022-2024. Je zde definována a nastavena řídicí struktura, harmonogram aktivit včetně časového harmonogramu implementace, struktura akčního plánu, soubor monitorovacích indikátorů a způsob vyhodnocování koncepce.

4.1 Organizační zajištění

Klíčová rozhodnutí související s přijetím a následnou realizací Koncepce prorodinné politiky SMOL bude přijímat Zastupitelstvo města Olomouce a Rada města Olomouce. Hlavní činnosti Rady města Olomouce v procesu implementace koncepce jsou:

- každoroční schvalování Akčního plánu Koncepce prorodinné politiky statutárního města Olomouce pro roky 2022-2024
- projednání Zprávy o naplňování Koncepce prorodinné politiky statutárního města Olomouce za daný rok.

Metodicky celý proces implementace koncepce prorodinné politiky bude řídit odbor sociálních věcí Magistrátu města Olomouce. Mezi hlavní činnosti bude patřit:

- celková koordinace implementačních aktivit;
- koordinace a zajištění vzájemné komunikace mezi všemi zapojenými subjekty;
- vytvoření a předložení Zprávy o naplňování Koncepce prorodinné politiky statutárního města Olomouce pro roky 2022-2024 Radě města Olomouce;
- vytvoření a předložení Akčního plánu Koncepce prorodinné politiky statutárního města Olomouce pro roky 2022-2024 Radě města Olomouce.

Do procesu implementace budou v rámci činnosti pracovní skupiny rodinné politiky zapojeny i další odbory MMOL, a to zejména v roli zapojených partnerů. Nastavení odpovědnosti jednotlivých aktérů za realizaci a administraci opatření Koncepce prorodinné politiky je stanovena v následující tabulce.

Tabulka 5 Odpovědnost za administraci a realizaci Koncepce prorodinné politiky

Název opatření	Administrátor opatření	Předpokládaní realizátoři	Partneři
1.1 Podpora center pro rodinu, komunitních center	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	Správa nemovitostí Olomouc, a.s., prorodinné a proseniorské organizace
1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí, RC Heřmánek, RC Provázek, RC Olivy, Centrum pro rodinný život, Centrum Semafor	Olomoucký kraj, městské organizace, Univerzita Palackého v Olomouci, kluby pro seniory, OSTROV – zázemí pro rodinu, místní Agenda 21
1.3 Podpora mezigeneračního soužití a života v komunitě	Odbor sociálních věcí	RC Heřmánek, RC Provázek, RC Olivy, OSTROV – zázemí pro rodinu, Centrum pro rodinný život, KMČ	Odbor sociálních věcí, kluby pro seniory, oddělení komisí městských částí a detašovaných pracovišť, MŠ
1.4 Podpora aktivního stárnutí	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	Správa nemovitostí Olomouc, a.s., Výstaviště Flora Olomouc a.s.
1.5 Podpora sportovních a volnočasových aktivit dětí a mládeže	Odbor sociálních věcí	Odbor cestovního ruchu, kultury a sportu	Společnost Up ČR, městské organizace, odbor sociálních věcí
1.6 Podpora vzdělávání a informovanosti seniorů	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí, RC Heřmánek, Maltézská pomoc, o.p.s.	MPSV, Krajská rada seniorů Olomouckého kraje
2.1 Podpora a realizace akcí	Odbor sociálních věcí	RC Heřmánek, RC	Odbor sociálních věcí, odbor

Název opatření	Administrátor opatření	Předpokládání realizátoři	Partneři
v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání	věcí	Provázek, RC Olivy, OSTROV – zázemí pro rodinu	kancelář tajemníka, Síť pro rodinu, z.s., MPSV
2.2 Rozšíření nabídky péče o děti předškolního věku	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí, odbor investic, odbor dotačních projektů	Odbor školství
3.1 Mapování bezbariérovosti objektů, rozvoj bezbariérového turismu a osvětové činnosti	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	Odbor strategie a řízení, odbor cestovního ruchu, kultury a sportu, Spolek TREND VOZÍČKÁŘŮ Olomouc, TyfloCentrum o.p.s.
3.2 Inkluzivní herní prvky dětských hřišť	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	Odbor městské zeleně a odpadového hospodářství, odbor cestovního ruchu, kultury a sportu, odbor dotačních projektů
3.3 Přebalovací koutky a místa pro rodiče ve veřejných prostorech	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	organizace zřizované městem, odbor agendy řidičů a motorových vozidel, odbor správních činností, odbor kancelář tajemníka
4.1 Jednotné informování o aktivitách pro rodiny ze strany města	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	Odbor kancelář primátora, prarodinné organizace, městské organizace, odbor cestovního ruchu, kultury a sportu
4.2 Spolupráce s aktéry prarodinné politiky	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	Prarodinné organizace, Univerzita Palackého v Olomouci, KMČ, odbor kancelář primátora, oddělení komisí městských částí a detašovaných pracovišť
4.3 Mapování potřeb a míry spokojenosti rodin	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	Pracovní skupina rodinné politiky, prarodinné organizace, KMČ, oddělení komisí městských částí a detašovaných pracovišť, kluby pro seniory
4.4 Zhotovení „informačního minima pro rodiče“	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	pracovní skupina rodinné politiky, odbor cestovního ruchu, kultury a sportu, odbor školství, odbor dopravy a územního rozvoje, Úřad práce ČR

4.2 Harmonogram aktivit

Harmonogram realizace jednotlivých aktivit Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2022-2024 bude odvislé od ročního Akčního plánu. Akční plán bude každoročně navrhován odborem sociálních věcí v úzké součinnosti s pracovní skupinou rodinné politiky a realizátory opatření a schvalován Radou města Olomouce. Hodnocení naplňování opatření bude prováděno pomocí soustavy indikátorů. Jednotlivé kroky

implementace probíhají po celý rok. Současně je v průběhu roku připravován akční plán na následující rok.

Tabulka 6 Časový harmonogram implementace

Měsíc	Dílčí část implementace	Aktivity v implementaci
průběžně	Koordinace jednotlivých aktivit	Koordinace procesu implementace, konkrétně koordinace naplňování akčního plánu a stanovených indikátorů, komunikace s jednotlivými aktéry, setkávání pracovní skupiny rodinné politiky
leden, únor	Vyhodnocení plnění akčního plánu	Vyhodnocení naplnění jednotlivých opatření dle stanovených indikátorů, tvorba Zprávy o naplňování Koncepce prorodinné politiky SMOl
březen	Schvalování Zprávy o naplňování Koncepce	Předložení Zprávy o naplňování Koncepce prorodinné politiky SMOl k projednání a schválení v Radě města Olomouce
srpen - říjen	Příprava rozpočtu na další rok	Analýza zdrojů financování, sladění potřeb financování dílčích aktivit s ohledem na rozpočet města a další relevantní zdroje financování
listopad	Tvorba akčního plánu	Tvorba akčního plánu na následující rok
prosinec	Schvalování akčního plánu	Předložení ročního akčního plánu Radě města Olomouce k projednání a schválení

4.3 Struktura akčního plánu

Akční plán je strukturovaným přehledem konkrétních aktivit a rozvojových projektů, které v daném roce směřují k naplnění jednotlivých opatření Koncepce prorodinné politiky SMOl. Mezi akčním plánem a rozpočtem města existuje silná vazba. V akčním plánu tak nebudou uvedeny aktivity s nárokem na finanční krytí, pokud nebudou schváleny v rozpočtu města na daný rok, včetně případných investičních akcí v plánu investic.

Akční plán bude obsahovat následující údaje o aktivitě:

- Číslo opatření, které aktivita naplňuje.
- Název a popis aktivit projektu vč. jeho výstupů.
- Předpokládané náklady na realizaci aktivity celkem v tis. Kč.
- Náklady z rozpočtu SMOl v tis. Kč, u víceletých projektů rozložení financování v letech.
- Externí zdroje financování v tis. Kč a zkratka dotačního titulu, popř. jiné zdroje financování.
- Odpovědnost/garant věcně odpovědný za realizaci úkolu.
- Poznámka popř. další relevantní informace o předmětné aktivitě.

Tabulka 7 Šablona akčního plánu

Číslo opatření	Název aktivity/ popis aktivity	Předpokládané náklady v tis. Kč								Odpovědnost, garant	Poznámka
		celkem	Náklady SMOI				Externí zdroje				
			celkem	2022	2023	Další roky	Výše dotace	Dotační titul	Jiné zdroje financování		

4.4 Monitorovací indikátory

Monitorovací indikátory jsou stanoveny ke každému opatření a slouží k ověření úspěšnosti naplnění Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2022-2024. Monitorovací indikátory jsou stanoveny tak, aby byly v čase a místě dosažitelné. Cílová hodnota monitorovacího indikátoru je ideálním stavem, kterého by mělo být dosaženo. Naplnění některých indikátorů není městem přímo ovlivnitelné, nicméně vzhledem k vlivu na plnění cílů Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2022-2024 byly zvoleny pro účely monitorování. Správcem indikátorů je odbor sociálních věcí, který je zodpovědný za jejich každoroční vyhodnocení, tzn. za sledování vývoje indikátorů, získávání potřebných dat a jejich porovnání s cílovou hodnotou. Monitorovací indikátory budou monitorovány a vyhodnocovány ve Zprávě o naplňování Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2022-2024.

Tabulka 8 Souhrnná tabulka indikátorů

Opatření	Monitorovací indikátor	Hodnota		
		Výchozí stav (2021)	Cílový stav (2024)	Optimální směr
1.1 Podpora center pro rodinu, komunitních center	Počet organizací, které využily prostory klubů pro seniory	20	24	↑
	Počet klubů pro seniory, které byly organizacemi využity	8	9	↑
	Celková výše poskytnutých finančních prostředků v rámci programové dotace OSV	240 tis.	400 tis.	↑
	Počet podpořených žadatelů o dotaci	4	6	↑
	Počet organizací, které využily prostory komunitního centra	7	10	↑
1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny, podpora volnočasových aktivit pro rodiny	Počet zrealizovaných preventivních programů	112	214	↑
	Počet zrealizovaných akcí pro rodiny	23	41	↑
	Počet zrealizovaných akcí pro seniory	10	35	↑
	Počet uskutečněných preventivních přednášek v klubech pro seniory	8	20	↑
	Počet zapojených rodinných center do programu Centra Semafor	0	3	↑
1.3 Podpora mezigeneračního soužití a života v komunitě	Počet zrealizovaných sousedských slavností/akcí	3	8	↑
	Počet čtecích babiček a dědečků	30	35	↑
	Počet zapojených MŠ	17	20	↑
	Počet dobrovolníků	30	30	↔
	Počet doučovaných dětí	30	30	↔
	Počet „adoptivních příbuzných“	0	10	↑
	Počet akcí pro veřejnost pořádaných KMČ	9	9	↔
1.4 Podpora aktivního stárnutí	Počet klubů pro seniory zřizovaných SMOI	23	24	↑
	Počet nově zmodernizovaných klubů pro seniory	0	2	↑
	Počet evidovaných členů klubů pro seniory	1 300	1 400	↑
1.5 Podpora sportovních a volnočasových aktivit dětí a mládeže	Počet vydaných voucherů	5 000	6 000	↑
	Počet smluvních poskytovatelů	5	7	↑
	Objem uvolněných finančních prostředků	1 mil. Kč	1 mil. Kč	↔
	Rozšíření skupiny příjemců o seniory	N	A	A/N
	Rodinná registrace v Knihovně města Olomouce	N	A	A/N
	Zavedení rodinného vstupného do ZOO Olomouc	N	A	A/N
1.6 Podpora vzdělávání a	Počet seniorů zapojených do vzdělávání v rámci U3V	0	5	↑

Opatření	Monitorovací indikátor	Hodnota		
		Výchozí stav (2021)	Cílový stav (2024)	Optimální směr
informovanosti seniorů	Počet zrealizovaných vzdělávacích programů pro seniory (RC Heřmánek)	2	6	↑
	Počet seniorů v rámci vzdělávacích kurzů (RC Heřmánek)	12	20	↑
	Počet vytištěných Seniorských obálek Mini	0	10 tis.	↑
	Počet zhotovených gumových náramků	0	10 tis.	↑
2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání	Počet zrealizovaných kurzů pro rodiče vracující se z MD/RD	7	14	↑
	Počet workshopů a besed	27	34	↑
	Počet zrealizovaných svépomocných rodičovských skupin	27	36	↑
	Počet adaptačních kurzů pro děti před nástupem do MŠ	2	8	↑
	Počet hodin poskytnutého kariérního koučování, poradenství	86	150	↑
	Počet hodin využití služeb coworkingového centra	90	180	↑
2.2 Rozšíření nabídky péče o děti školního věku	Transformace dětských jeslí SMOI do dětské skupiny	N	A	A/N
	Nalezení vhodného objektu pro vznik dětské skupiny	N	A	A/N
	Zhotovená projektová dokumentace k provedení stavby / rekonstrukce objektu pro vznik dětské skupiny	N	A	A/N
	Celková kapacita dětských skupin SMOI	0	48	↑
3.1 Mapování bezbariérovosti objektů, rozvoj bezbariérového turismu a osvětové činnosti	Počet zmapovaných objektů	145	200	↑
	Aktualizované webové stránky rodinné politiky (mapa přístupnosti)	A	A	A/N
	Počet vydaných materiálů k bezbariérovému turismu	5	15	↑
	Počet zrealizovaných workshopů	0	12	↑
3.2 Inkluzivní herní prvky dětských hřišť	Pasportizace stávajících dětských hřišť vhodných pro doplnění o inkluzivní herní prvky	N	A	A/N
	Výše finančních prostředků alokovaná na pořízení inkluzivních herních prvků	0	100 tis.	↑
	Počet hřišť s nově umístěnými herními prvky	0	1	↑
3.3 Přebalovací koutky a místa pro rodiče ve veřejných prostorách	Počet přebalovacích koutků a míst pro rodiče ve veřejných prostorách	6	7	↑
4.1 Jednotné informování o aktivitách pro rodiny ze strany města	Aktualizované webové stránky prorodinné a proseniorské politiky	A	A	A/N
	Počet výtisků časopisu Olomoucký senior	5 000	20 000	↑
4.2 Spolupráce s aktéry prorodinné politiky	Počet jednání pracovní skupiny rodinné politiky	1	3	↑
	Zapojení zástupce KMČ do pracovní skupiny	0	1	↑
4.3 Mapování potřeb a míry spokojenosti rodin	Aktualizovaná SWOT analýza	A	A	A/N
	Počet besed v rodinných centrech	0	2	↑
	Výzkumná zpráva o situaci rodin v Olomouci/anketní šetření	N	A	A/N
4.4 Zhotovení „informačního minima pro rodiče“	Zhotovené „informační minimum pro rodiče“	N	A	A/N
	Počet vytištěných materiálů	0	1 000	↑
	Počet zapojených porodnických oddělení	0	2	↑

Optimální směr by měl odpovídat tendenci hodnoty indikátoru, ke které by mělo dojít splněním jednotlivých opatření. Pro přehlednost byly stanoveny následující symboly:

↑.....	vzrůstající tendence
↓.....	klesající tendence
↔.....	udržet stávající hodnotu
A/N.....	splněno/nesplněno

4.5 Vyhodnocení naplňování Koncepce prorodinné politiky

Začátkem každého roku proběhne vyhodnocení Koncepce prorodinné politiky statutárního města Olomouce na období let 2022-2024, zejména vyhodnocením aktivit ročního akčního plánu, jehož prostřednictvím jsou jednotlivé cíle naplňovány. Předcházet tomu bude sběr dat od realizátorů jednotlivých opatření, tj. od dotčených odborů MMOI a prorodinných organizací. Bude sledován a vyhodnocen stav plnění aktivity a monitorovacích indikátorů, vše bude doplněno slovním komentářem ke zjištěnému stavu. Na základě evaluace budou navrženy dílčí změny, které budou zohledněny při tvorbě nového Akčního plánu. Případné změny budou projednány v RMO společně se Zprávou o naplňování koncepce prorodinné politiky, a to vždy v březnu každého roku.

Tabulka 9 Vyhodnocení akčního plánu

Číslo opatření	Název aktivity/projektu	Náklady ve sledovaném období	Zdroje financování		Popis aktuální fáze projektu
			SMOI	externí	

Tabulka 10 Vyhodnocení monitorovacích indikátorů

Kód opatření	Název opatření	Monitorovací indikátor	Hodnota				
			výchozí stav (2021)	cílový stav (2024)	stav v roce 2021	trend plnění	optimální směr
						😊	
						😞	
						😐	

5 Závěr

Statutární město Olomouc se problematikou a podporou rodin a seniorů zabývá dlouhodobě. Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce pro roky 2022-2024 je tak v pořadí již čtvrtým strategickým dokumentem v této oblasti. Koncepce se zaměřuje především na následující oblasti:

- ✓ oblast služeb pro rodiny;
- ✓ oblast podpory harmonizace rodinného a pracovního života;
- ✓ oblast prostoru přátelského rodinám;
- ✓ oblast komunikace a spolupráce.

Prostřednictvím realizace jednotlivých aktivit Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce pro roky 2022-2024 bude rozvinut potenciál tradičních a osvědčených projektů a akcí a současně dojde k podpoře nových aktivit pro rodiny a seniory.

Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce pro roky 2022-2024 byla schválena Zastupitelstvem města Olomouce dne 7. 3. 2022.

Na tomto místě patří poděkování všem, kteří se na zpracování tohoto dokumentu podíleli, připomínkovali jeho obsah a byli ochotni mu věnovat svůj čas.

6 Seznam použitých zkratk

FTK UPOL	Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci
KMČ	komise městské části
KS	klub pro seniory
MAP	Místní akční plán vzdělávání v Olomouci
MD	mateřská dovolená
MHD	městská hromadná doprava
MMOI	Magistrát města Olomouce
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
MV ČR	Ministerstvo vnitra ČR
UPOL	Univerzita Palackého v Olomouci
OSV	odbor sociálních věcí Magistrátu města Olomouce
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PUMMO	Plán udržitelné mobility města Olomouce
RC	rodinné centrum
RD	rodičovská dovolená
RMO	Rada města Olomouce
SMOI	statutární město Olomouc
ŠD	školní družina
U3V	univerzita třetího věku
VÚPSV, v.v.i.	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, veřejná výzkumná instituce
ZŠ	základní škola

7 Seznam zdrojů

1. Koncepce prorodinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2019-2021, dostupná na https://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/20_ /20871/koncepce-rp-2019-2021.cs.pdf
2. 5. komunitní plán sociálních služeb Olomoucka na období let 2020-2022, dostupný na <http://kpss.olomouc.eu/uploaded/download/5-kpss-olomoucka-2020-2022.pdf>
3. Programové prohlášení Rady města Olomouce na období 2018-2022, dostupné na http://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/23_ /23530/programove-prohlaseni-rmo-2018-2022.cs.pdf
4. Rodinná politika na úrovni krajů a obcí. Metodické „doporučení“ Ministerstva práce a sociálních věcí, MPSV 2008, ISBN 978-80-86878-82-9
5. Koncepce rodinné politiky Olomouckého kraje na období 2019-2022, dostupná na https://www.rodinajeok.cz/webfiles/koncepce_rodinn_e_politiky_ok_na_obdob_i.pdf
6. Koncepce rodinné politiky. MPSV 2017, dostupné na https://www.mpsv.cz/files/clanky/31898/Koncepce_rodinne_politiky.pdf
7. Zpráva o rodině 2020. MPSV 2020, dostupné na www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Zpráva+o+rodině+2020.pdf
8. Metodika rodinné politiky na krajské a obecní úrovni. MPSV 2020. ISBN 978-80-7421-176-8. Dostupné na www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/images/novinky/Metodika_RP_2_1.pdf
9. Rodiny ve střední fázi rodinného cyklu. MPSV 2017, dostupné na https://www.mpsv.cz/files/clanky/32157/Rodiny_ve_stredni_fazi_rodinneho_cyklu_2017.pdf
10. Strategický plán rozvoje města Olomouce, dostupný na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763
11. Plán udržitelné městské mobility Olomouc, dostupný na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763
12. Koncepce statutárního města Olomouce v oblasti podpory sportu a pohybu na období 2021-2027, dostupná na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763
13. Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2021 – 2025, dostupná na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763
14. Souhrnná zpráva o základních školách a mateřských školách zřizovaných statutárním městem Olomouc za školní rok 2019/2020, dostupná na www.olomouc.eu/magistrat/odbory-magistratu/odbor-skolstvi/odbor
15. Koncepce dostupného a sociálního bydlení statutárního města Olomouce na roky 2021-2027, dostupná na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763
16. Měníme Olomouc. Komunikační strategie statutárního města Olomouc. Dostupné na www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/24_ /24763/Měníme%20Olomouc%20-%20Komunikační%20strategie%20SMOl.cs.pdf
17. Průzkum spokojenosti obyvatel statutárního města Olomouce. Dostupný na <https://menime.olomouc.eu/mistni-agenda-21/pruzkum-spokojenosti>
18. Životní postoje a preference seniorů. Kvantitativní výzkum, zadavatel MPSV. Dostupné na https://seniorivkrajich.mpsv.cz/wp-content/uploads/2021/02/Studie_Mindbridge_MPSV.pdf